

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe za vojvodino kranjsko.

Ureja **Gustav Pirc**, družbeni ravnatelj.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 60 K, na $\frac{1}{2}$ strani 40 K, na $\frac{1}{3}$ strani 20 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{12}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih rabat. Družabnikom 20 % popusta.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3.

Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 5. V Ljubljani, 15. marca 1907. Leto XXIV.

Obseg: Siljenje ali káljenje ameriških cepljenih ključev. — Vprašanja in odgovori. — Kaj delajo naše podružnice. — Narodno-gospodarske vesti. — Kmetijske novice — Družbene vesti. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

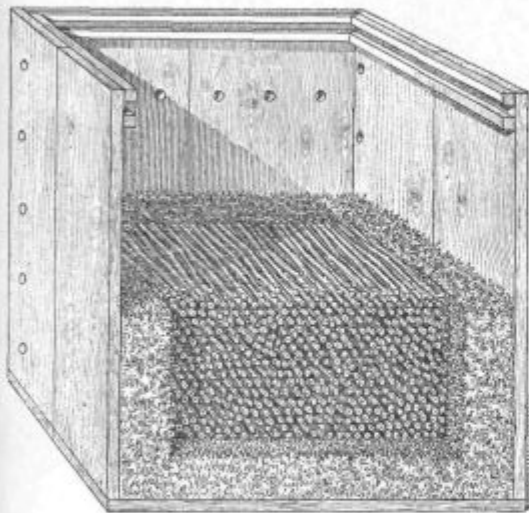
Siljenje ali káljenje ameriških cepljenih ključev.

Vlaganje cepljenih ključev v zaboje.

Cepljene ključe vlagamo potem v zaboje, ki so

odceja preobilna vlaga in nasprotno zopet zrak v nje lahko prihaja. V tak zaboj gre 500—700 cepljenk. Zaboji so tako napravljeni, da se ena stran lahko odpira. Najbolje je na znotranji spodnji strani pribiti dva kosa usnja, zgoraj pa stranico zapehniti ali zapreti.

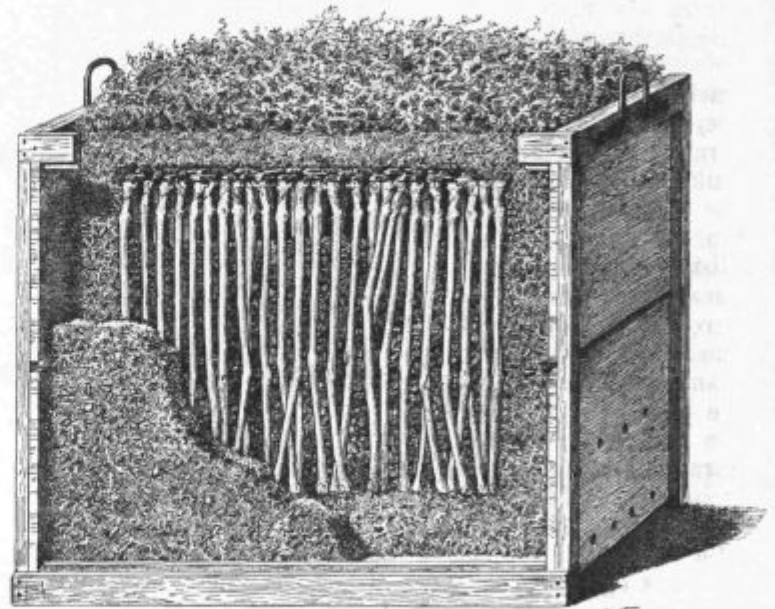
Kako se potem cepljeni ključji v zaboj vlagajo,

Podoba 25.

Zaboj, ki je do polovice napolnjen s cepljenimi ključji, vloženimi v mah in oglje. Stene so 5 do 6 cm nadebelo obložene z mahom, ki mu je primešana $\frac{1}{2}$ oglenega prahu.

Vmes med trtami je natrošeno drobno oglje.

Podoba 26.

Zaboj, poln cepljenih ključev v mahu in oglju, kakor na 25. pod.

navadno po 50 cm globoki, široki in visoki ter imajo na straneh blizu dna izvrtane luknje, da se iz njih lahko

se razvidi iz podobe 25. in 26. Stene in dno se 5—6 cm nadebelo obložje z mahom, ki je bil pomešan z oglenim

prahom, in potem se cepljeni ključi tako vlagajo v zabojo, da leže gornji konci cepičev vsi v eni visokosti, in sicer kakih 5 cm pod zgornjim robom zaboja. Spodnji konci leže seveda v mahu.

Vmes med cepljenke, ki se prav nagosto vlagajo, se siplje — pa ne prav do cepljenega mesta — na drobne koščke (kot grab) stolčeno oglje, ki se pri delu večkrat poškropi z mlačno vodo, ne da bi prišla na cepljeno mesto. Kadar je zabojo poln, izvzemši še kakih 5 cm prostora, se tudi ta stran pokrije z mahom, stranica se zapre in zabojo se postavi pokonci. Če so trte dobro vložene, se pri tem ne smejo pogrezniti (poleči) globokeje v zabojo. Mah je torej treba pri vlaganju nekoliko pritisniti.

Nato se na vrh cepičev potrosi bolj debelega (kot fižol) lesnega oglja za prst nadebelo, nato se oglje pokrije za dva prsta nadebelo s sesekanim in z oglem prahom pomešanim mahom, in končno se vse pokrije z vlažnim, dolgim mahom 5—6 cm nadebelo, ki ima namen, da hrani vsebino zaboja prehitrega izhlapevanja vlage.

Kakor že omenjeno, se za vlaganje cepljenk v zaboje navadno rabi mah in lesno oglje. Ta material se takole pripravi.

Mah mora biti mehak. Najboljši je torej tak mah, ki rase med travo na slabih travnikih ali bregovih. Mah se z grabljami nagrabi in prebere, t. j. očisti listja, trave in druge nesnage, in nato se z vrelo vodo popari, izžme in s trtnimi škarjami razreže, tako da je bolj droban. Potem se pomeša z oglem prahom, in sicer se vzame na tri dele mahu en del oglenega prahu.

Le oni mah, ki se z njim zabojo na vrhu pokrije, se ne meša z ogljem in se nič ne zreže.

Lesno oglje se takole pripravi. Odpadki, torej prah, pomešan z debelejšimi koščki, se dobi pri ogljarjih poceni. Ti odpadki se presejeje najprej na situ, ki ima luknjice (1) velikosti leče [1]. To, kar gre tukaj skozi, je prah in prav drobni koščki oglja, in to se rabi za mešanje z rezanim mahom.

Ostalo oglje se sedaj presejeje na (2.) bolj redkem

situ [2], in to da material za trosenje med cepljenke. To, kar preostaja, se še enkrat presejeje na situ 3. velikosti [3] in nam da material, ki se z njim potrosijo cepiči na površju (glej pod. 27.).

V novejšem času se jemlje namesto mahu in oglja tudi zmleta šota (šotni drob), ki jo lahko dobimo iz tvornice v Babni gorici, pošta Škofelja pri Ljubljani. S tem materialom smo v državni trtnici v Bršlinu dosegli najboljše uspehe, boljše kakor pri mahu, ker je šotni drob rahlejši.

Paziti je le na to, da se po parjenju dobro izžme, da se torej za vlaganje v zaboje ne jemlje premoker. Šota nadomesti torej mah in oglje, le na vrh cepičev pride plast oglenih koščkov 3. velikosti, na to pride zopet šota (3 cm nadebelo) in le za pokritje vsega se jemlje dolg, rahel mah.

Namesto mahu ali šote se tudi lahko jemlje žaganje, ki daje baje dober uspeh, samo da ne sme biti preveč sveže, ker ima sveže žaganje preveč črslvine v sebi. Rabiti je torej bolj staro, preležano žaganje.

Polne zaboje stavimo na kak pripraven prostor, da niso ne preveč na vlažnem, ne na prepihu.

Kadar pa imamo vse zaboje polne, jih postavimo v prostor, kjer jih nameravamo siliti (káliti). Za to je najbolj pripravna posebna silnica.

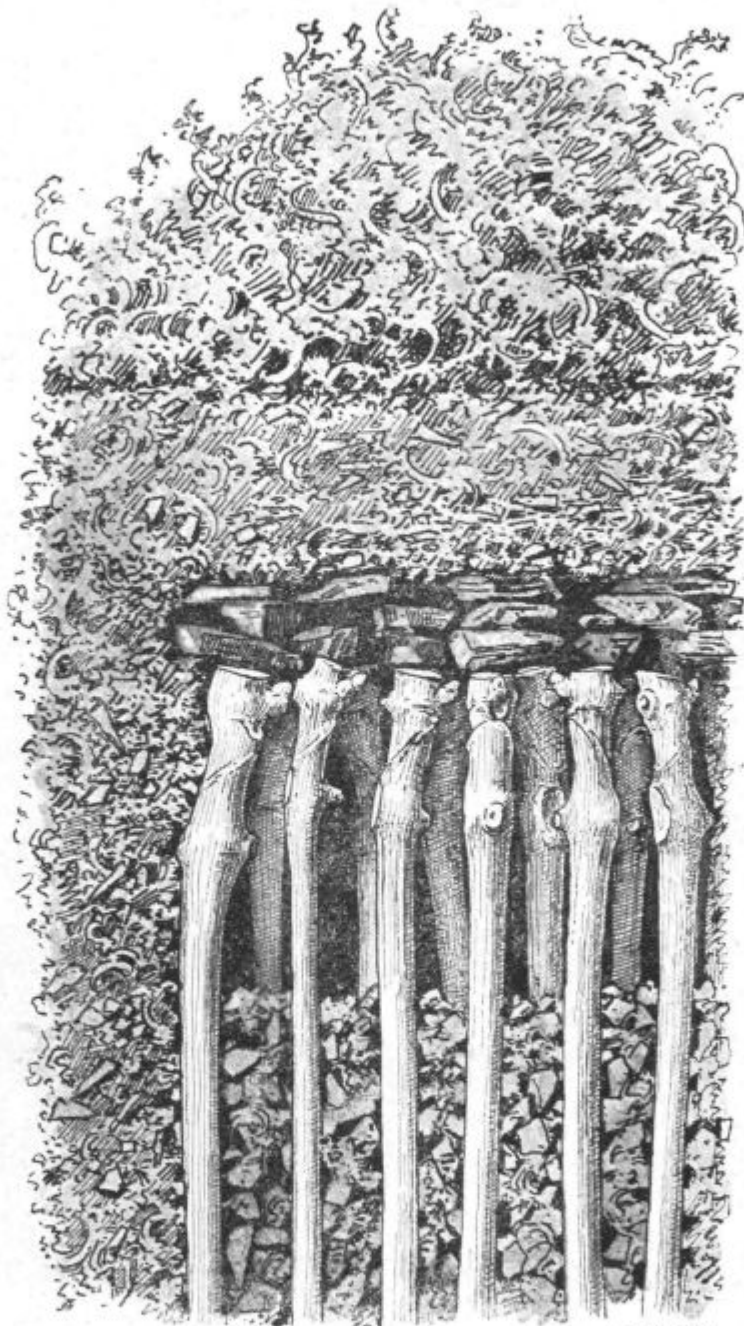
Silnica.

Silnica je nizek, napol ali popolnoma podzemeljski cvetičnjak, kakor jih nahajamo pri

vrtnarjih. Poglavitna stvar je, da je dosti svetla, da se lahko zrači in kuri. Kakšne so take silnice, razvidimo iz podob 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34. in 35.

Namesto silnic (cvetičnjakov) se lahko v to svrho rabijo tudi sobe, ki imajo dobro peč, nadalje hlevi in gorke grede (lehe).

Vendar je in ostane pravilno zgrajena silnica najboljši prostor za káljenje cepljenk, ker se v njej

Podoba 27.

Slika kaže bolj natančno, kako so cepljeni ključi v mah in oglje vloženi in z ogljem in z mahom pokriti.

gorkota, vlaga, svetloba in zračenje najbolj pravilno in trtam prikladno uravnavajo.

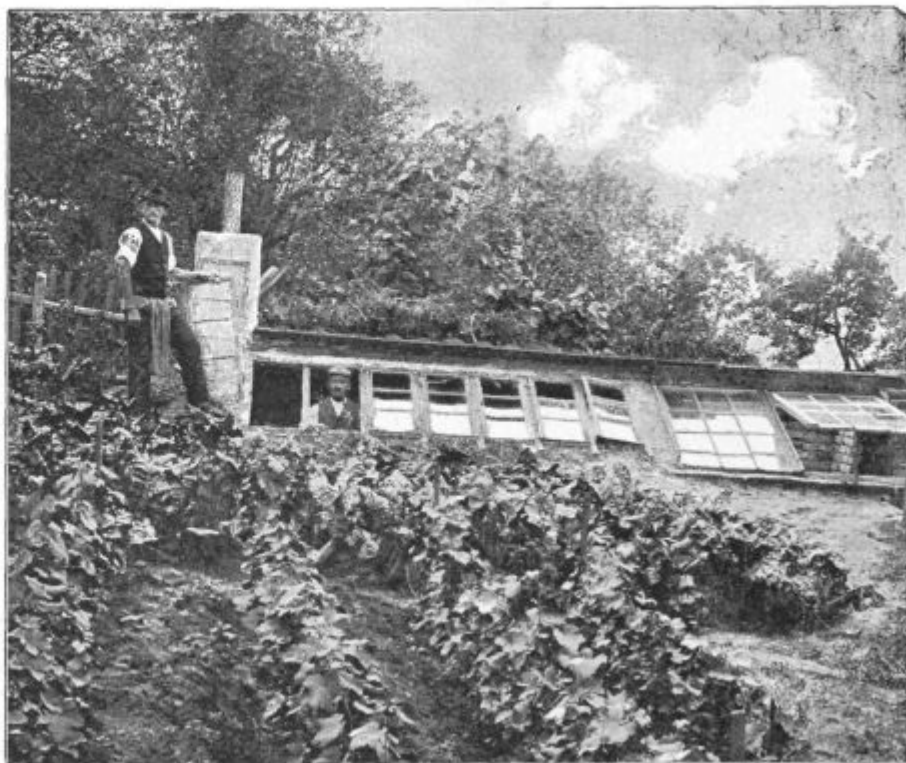
Mali posestnik si lahko s prav majhnimi stroški priredi potrebno silnico. Tako vidimo n.pr. na pod. 28. silnico nekega nižje-avstrijskega kmeta. Ta silnica je pokrita s starimi okni in je povzročila le 12 K izdatkov v gotovini, ker si je vse drugo sam naredil iz starih reči. V tej silnici se naenkrat lahko kali 6000 cepljenk. Na podobi 29. je videti 12.000 v trtnici vloženi, poprej v tej silnici káljenih cepljenk, ki so dale 9600 (80%) popolnoma zraslih cepljenih trt, kakršne vidimo na podobi 48. in ki so vredne, po 20 h komad računjeno, 1920 kron!

Kako mora biti silnica grajena in urejena, ne bom natančno popisoval, ker bi to zavzelo preveč prostora.

Omenim naj le, da obstoji navadno iz bolj svetlega, z okni pokritega dela (silnice v ožjem pomenu besede) in iz majhne veže, kjer se nahajajo stopnice k silnici in vratca v peč, ki se od tukaj kuri. Iz peči je izpeljan lahko se dvigajoč kurilni kanal, ki je izdelan iz navadne in strešne opeke in pelje skozi prostor za siljenje in dimnik. Nad pečjo stoji pločevinasta, nizka posoda (banja) z vodo, da se dela sopar in stem vlažen zrak.

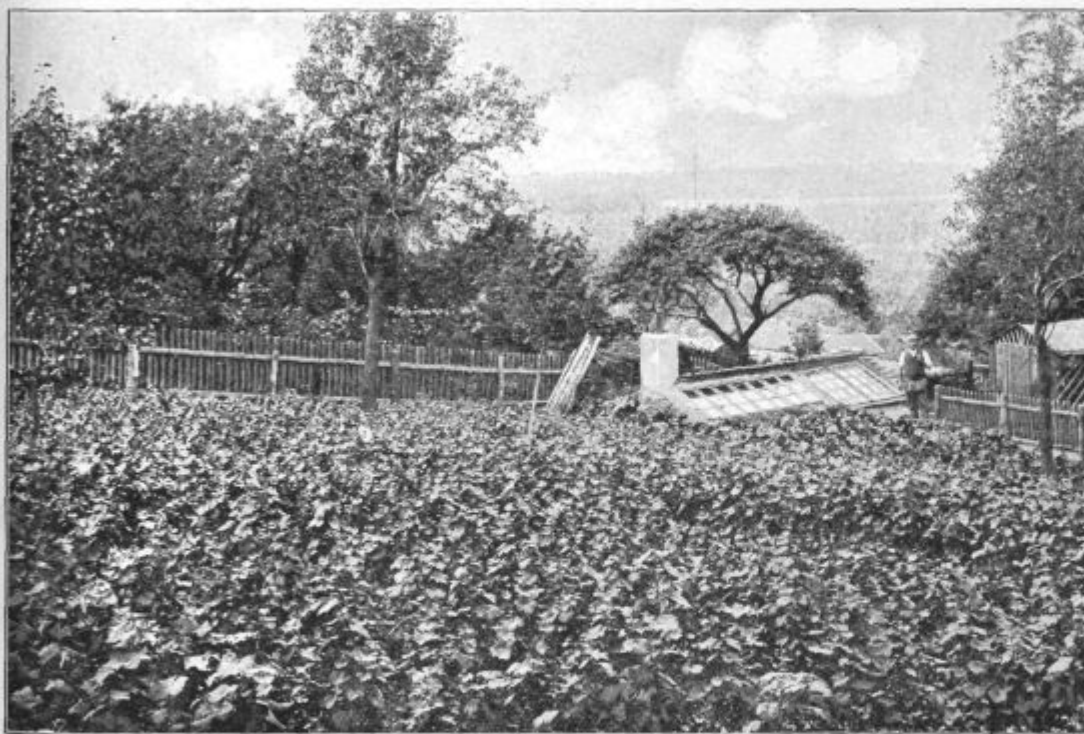
Nad kanalom in na nasprotni

treba, da prihaja skozi odprtine gorkota od kanala. $\frac{1}{2}$ m nad zaboji se vzdiguje steklena streha, obstoječa iz več oken, ki se dajo sneti.

Podoba 28.

Silnica posestnika Kajna v Kricendorfu, pokrita z navadnimi okni; na desno pozneje prizidan prostor za utrjevanje siljenih cepljenk z okni z gorkih gred.

Podoba 29.

Slika trtnice posestnika Kajna v Kricendorfu poleti. Videti je, kako lepo uspeva 12000 v njej vloženi cepljenk. Na desno se vidi njegova preprosta silnica.

strani so napravljene štelaze za zaboje, ki so iz navadnih $\frac{3}{4}$ m do 1 m visokih kobil, kakor jih rabijo tesarji. Na njih leže deske ne tesno skupaj sklenjene, ker je

pri večjih silnicah tudi hladnejši prostor, kamor se odrasle trte postavijo, da se utrdijo.

Sicer pa za to zadostuje tudi 1 m globoka jama,

Vsako prvo in zadnje okno ima okence (lino) za zračenje. Istotako se nad pečjo v zidu nahaja tako majhno okence.

V zemlji je zakopan sod, kjer se greje za škropljenje potrebna voda. Tla so posuta s peskom.

Silnico postavimo tako, da okna gledajo proti vzhodu in zahodu, da ima torej zjutranje in popoldansko sonce.

Kdor bi hotel kako večjo silnico graditi, temu priporočam, da si ogleda pravilno zgrajeno in urejeno silnico pri državni trtnici v Bršlinu pri Novem mestu.

Ta silnica je veljala z vsem vred kakih 1000 K in gre vanjo naenkrat 35 do 40.000 trt.

Dobro je, da je

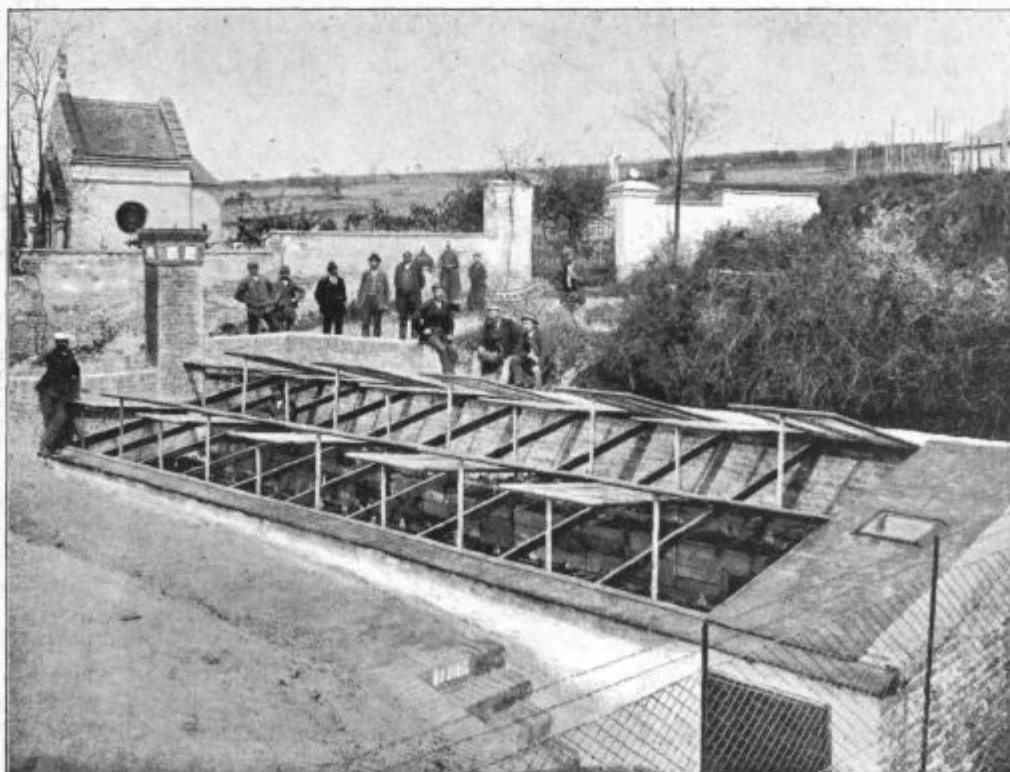
obita z deskami, kakršno vidimo v podobi 36.
Kdor kali cepljenke v hlevu, zabojev ne sme po-

V gorki lehi je siljenje cepljenk zelo kočljivo in
je treba vedno paziti, da se ne naredi prehuda vročina,

Podoba 30.

Silnica absolviranega učenca kmetijske šole F. Novaka v Kricendorfu, ki drži 20.000 trt in je veljala 100 K.

Podoba 31.

Pogled na občinsko silnico v Rošicah na Nižjeavstrijskem, kamor gre naenkrat 100.000 cepljenk. Zgradba je veljala 1500 K.

staviti na mokra tla in ne na prepah ter mora pustiti
okna zaprta, da je zrak v hlevu goren in vlažen.

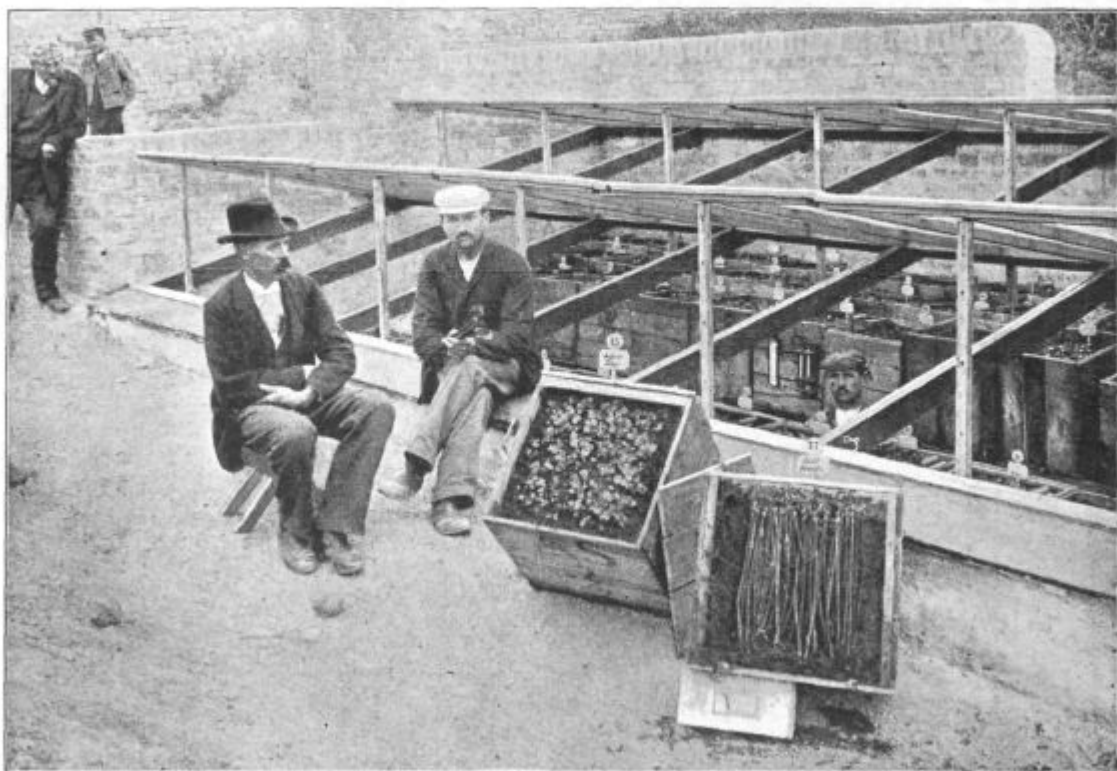
ki bi mogla cepljenke uničiti.

Treba je torej pravilno senčiti, zračiti itd.

Oskrbovanje cepljenk v silnici.

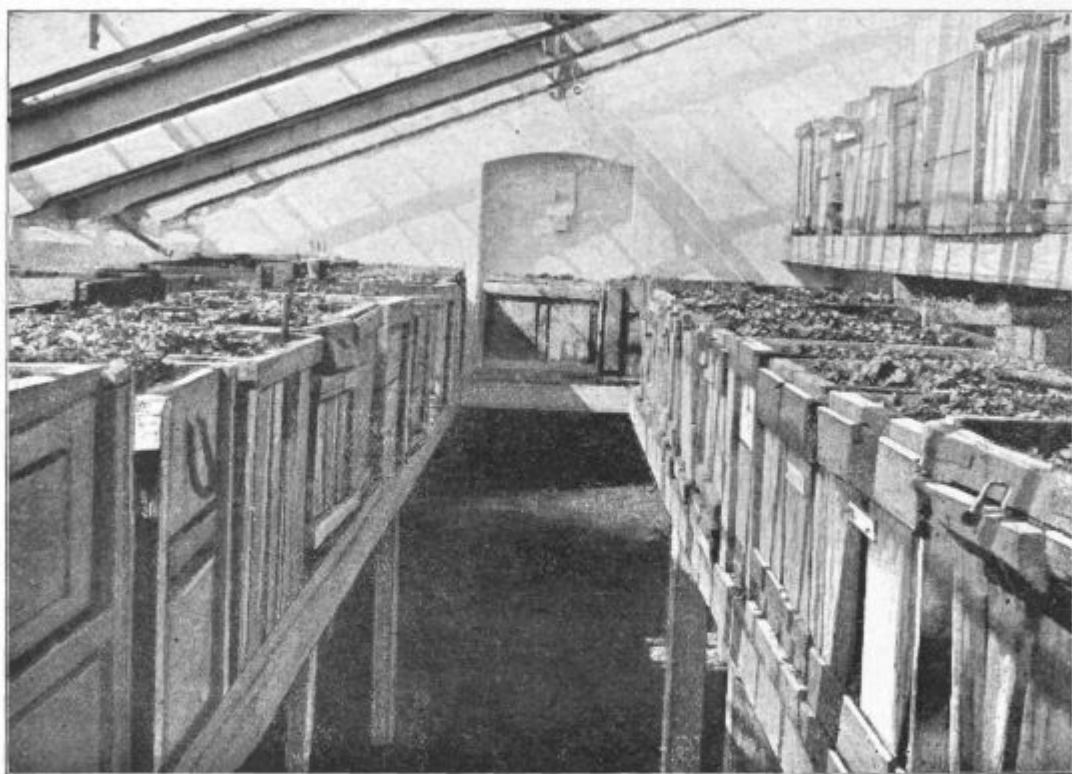
Kadar imamo toliko zabojev nacepljenih, da z njimi

Ker je treba gotove gorkote in vlage, moramo imeti v silnici toplomer (glej podoba 37.) in vlagomer

Podoba 32.

Pogled v občinsko silnico v Rošicah na dan, ko so se začele cepljenke saditi v trtnico. Spredaj je videti eden še zaprt in eden že odprt zaboj ter ona posestnika, ki sta cepljenke oskrbovala.

Podoba 33.

Notranjščina silnice občine Vajkendorf na Nižjeavstrijskem po končanem kaljenju trt.

lahko napolnimo silnico, jih postavimo na police v silnico, zapremo okna ter pokrijemo s slamnatimi pokrivali (odejami) in deskami ter pričnemo v peči kuriti.

(glej pod. 38.). Obe pripravi dobimo pri tvrdki H. Kappeller na Dunaju, Franzensgasse št. 13.

Kuriti je treba tako, da toplomer vedno kaže

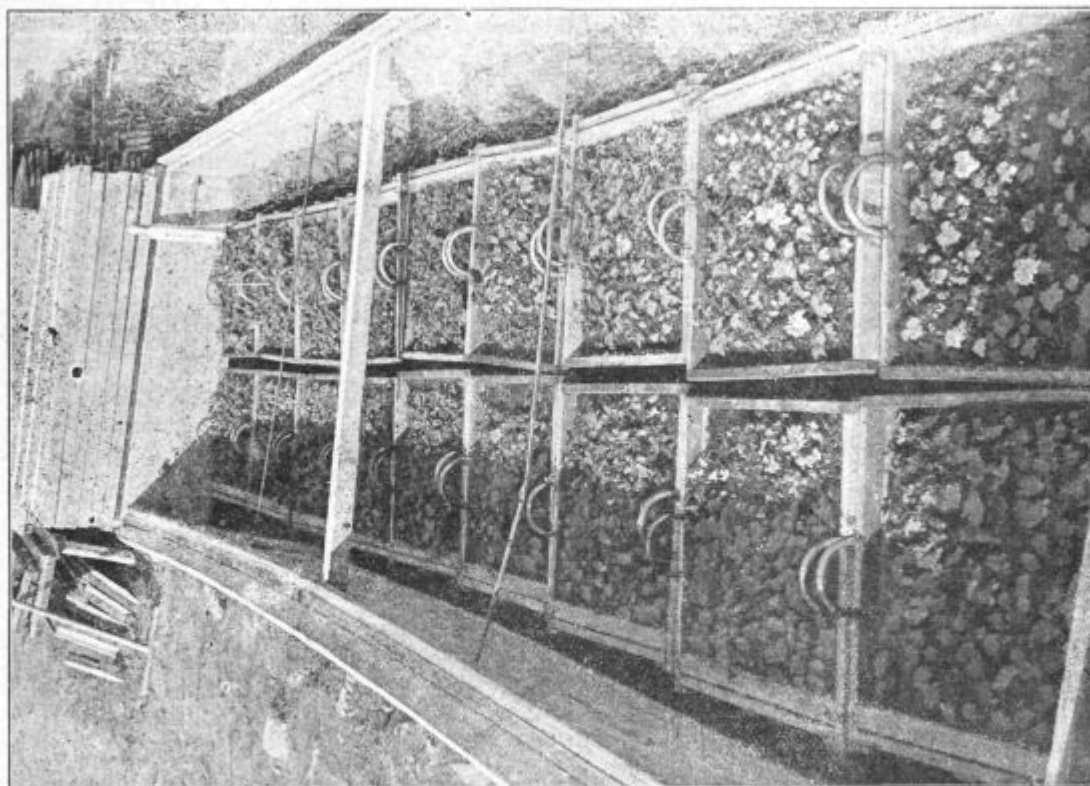
med 20—25° R ali 25—30° C. Ker v to svrho potrebujemo maksimalni in minimalni toplomer, vemo vedno,

Če kaže vlagomer 100, pomeni to, da je zrak popolnoma nasičen z vodnim soparom.

Podoba 34.

Del silnice v Vajkersdorfu s trtami, ki so že namenjene za vlaganje v trtnico.

Podoba 36.

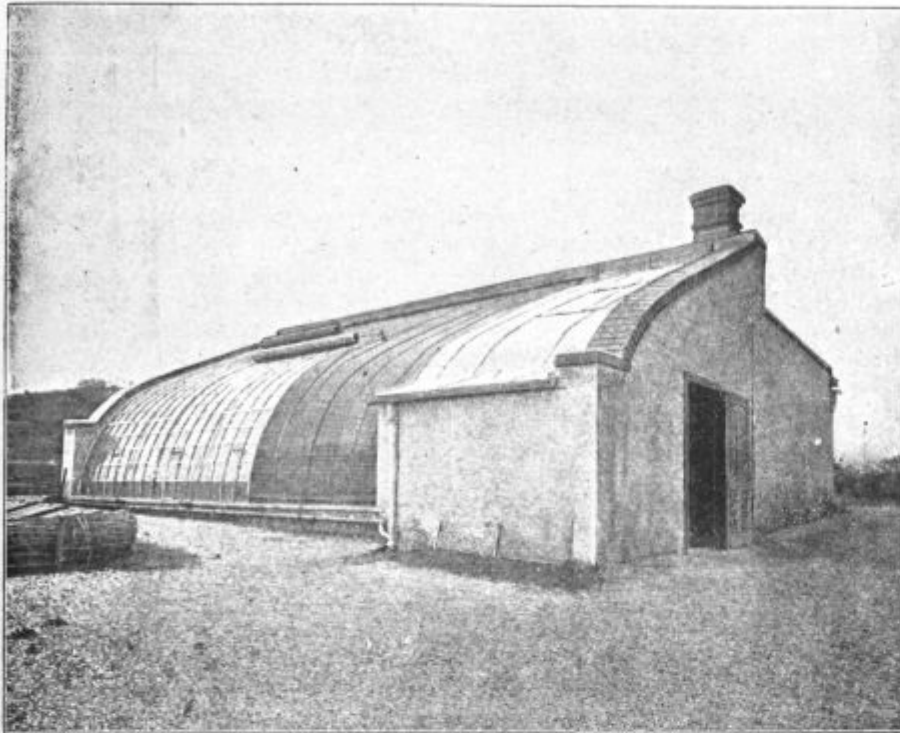
Mrzla gnojna greda (jama obita z deskami) za utrjevanje cepljenk na prostem pri silnici višje vinarske šole v Klosterneuburgu. Trte so že tri tedne stare, ker brani dež saditev na prosto. Vkljub temu niso preveč razvite.

koliko je bilo v silnici tekom gotovega časa največ in koliko najmanj toplote. Vlagomer kaže odstotke vlage (vodenega soparja) v zraku.

Mi moramo, posebno v prvih 8 dneh, gledati na to, da vlagomer vedno kaže vsaj okoli 80—90% vlage. Če je vlage premalo, se cepljenke v zabojih suše.

Da dosežemo zadostno vlago, moramo večkrat na dan blizu kuričnega kanala tla, steve silnice in deske

T-te naravnost se ne smejo škropiti, ker bi jim segnila očesa.

Podoba 35.

Velika francoska železna silnica višje vinarske šole v Klosterneuburgu.

Podoba 37.

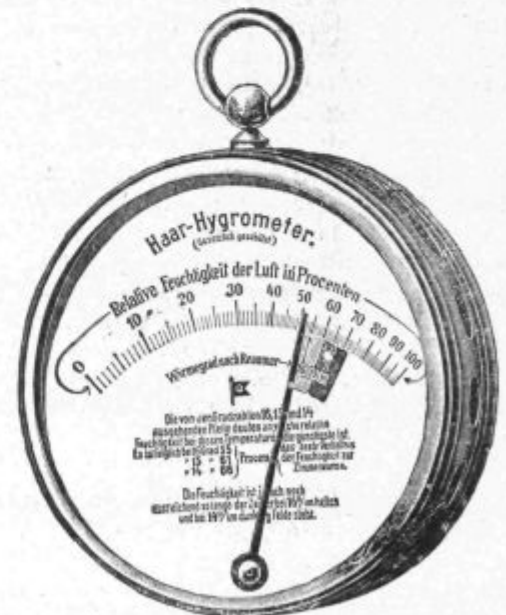
Maksimalni in minimalni toplomer tvrdke H. Kappeller, Dunaj V/1, Franzensgasse 13. Na desni strani je toplomer s stekleno lestvico (cena 20 K), na levi bolj preprost, z leseno lestvico (cena 9 K).

Podoba 39.

Siljene trte, ki so že tako razvite, da je treba odvzeti mah in oglje in pričeti z utrjevanjem. Zabojev je bil 8 dni v silnici na gorkem.

zabojev z mlačno vodo, ki jo imamo v zakopanem sodu pripravljeno, poškopiti ter gledati na to, da je tudi v pločevinasti banji nad pečjo voda.

Podoba 38.

Lasni vlagomer (hygrometer) od H. Kappellerja na Dunaju. Stane 18 K.

Pri taki toplini (25 - 30° C) in vlagi (80—90%) je seveda v silnici soparno in vroče kakor v kakih toplinah.

Tako ozračje prija seveda ne samo trtam, ampak tudi raznim škodljivim glivam, posebno pa plesnobi.

Zaraditega je treba silnico vsaj dvakrat na dan dobro prezračiti, in sicer takrat, kadar je tudi na prostem bolj gorke.

Navadno se zrači zjutraj ob devetih in popoldne ob štirih.

V ta namen se odkrijejo prva okna in se odprejo za kake četrt do pol ure line v oknih in okence v zidu nad pečjo, da se v silnici napravi nekoliko prepriha. Stem pride zopet svež zrak v silnico, in plesnoba se ne razvija.

Prvi teden ni drugega dela v silnici, kakor da se vzdržuje pravilna toplina in vlaga ter da se vsak dan dvakrat zrači.

Čez kakih 8 dni je treba pogledati, ali so trte že začele odganjati. Če so odgnala oče-a v zaboju že 1-2 cm nadolgo, odvezamo najprej zgornji dolgi mah in podnevu vsaj eno stran silnice nekoliko odkrijemo, da se oni poganjki, ki prerasejo oglje in sesekani mah, oziroma šotni drob, privzdijo na svetlobo. Takrat pa tudi znižamo toplino v cvetičnjaku na 20° R, pozneje na 15° R (oziroma 25—20° C), in bolj močno začimo.

Če trte v enem zaboju bolj, v drugem manj odganjajo, postavimo prvega na gorkejši, drugega na mrzlejši kraj silnice.

Kadar večina mladih poganjkov v kakem zaboju predere pokrivalno plast (glej podobno 39), odstranimo tudi drobni mah, oziroma šoto, in oglje na ta način, da preklopimo zaboj na eno stran, na zgornjo stran pri tem s pestjo potolčemo in vjamemo ves odpadli material v podstavljeni prazni posodi. (Dalje prih.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 80. Moja svinja je skotila 7 mladičev, a so morali vsi poginiti, ker svinja ni imela mleka, in sicer vzlje temu, da sem skušal mladiče s kravjim mlekom odrediti. Ker je svinja drugače popolnoma zdrava, je pomanjkanje mleka nekaj nerazumljivega, zato vprašam, če je domnevanje sosedov pravo, ki trdijo, da je svinja začarana, oziroma od zlobnega človeka zagovorjena, in če je to sploh mogoče? Ali se da pomagati, da svinja dobi mleko? (M. G. v J.)

Odgovor: Vaši sosedje imajo prav, kajti Vaša svinja je res začarana in od zlobnega človeka zagovorjena, a tisti, ki jo je začaral in zagovoril, ste Vi sami, ker ste svinjo brezgodaj pripustili. Tako čaranje pa ni umetnost, temveč le neumnost, kajti svinja, ki stori, preden je dobro leto stara, nima še razvitih mlečnih žlez, in ni čuda, če nima ob porodu dovolj mleka. Če mlečne žleze niso razvite, tedaj ni sredstva, da bi žival dovedli do mleka. Ko bo Vaša svinja prihodnjic storila, bo že starejša, in takrat bo imela dovolj mleka. Sicer pa preberite tudi odgovor na 71. vprašanje v zadnji številki tega lista.

Vprašanje 81. Ali je priporočeno suho seno soliti, kadar se spravlja? (A. S. na P.)

Odgovor: Soljenje sena je tod umestno, koder zaradi vlažnega podnebja ne morejo sena dovolj posušiti ter so prisiljeni napol suho seno spraviti na skupaj stlačene kupe, da delajo „rjavno seno“, ki se potem na kupu segreje in vsled tvoreče se toplote vlaga izpuhteva. Da tako seno znotraj v kupu ne plesni, se mora soliti. Če je pa seno dovolj suho spravljeno, potem soljenje ni potrebno. Včasih pa tudi soljenje suhega sena ni napačno, in sicer takrat, kadar je sestavljeno iz slabih in debelobilčnih trav. Sol namreč vleče nase vlago iz zraka, ki se je potem navzame seno; debele bilke se

omehčajo in živina potem rajša je tako slano in omeščano seno. Ker je taka vlaga v senu nasičena s soljo, se ni bati, da bi seno splenilo.

Vprašanje 82. Ali se kutina lahko pozimi v roki cepi s hruševim cepcem, ali naj se pozneje na mestu cepi za lubad, ali naj se okulira? (R. H. na T.)

Odgovor: Kutina nikakor ni primerna za zimsko cepljenje v roki, temveč se mora cepiti na mestu med rastjo. V tem času rada sprejme vsakovrstno cepitev, vendar je okuliranje najumestnejše.

Vprašanje 83. Ktere vrste jablan in hrušek so priporočene za vzgajanje lepih debel v drevesnici? (R. H. v T.)

Odgovor: Za vzgojo debel v drevesnici so izmed jablan priporočene naslednje vrste: vojvodinja Olga, landsberška rejneta, Čelini, Keksova pomona, Oberdiekova rejneta itd. Za hruške: tehantovka, avranžarca, monšalardovka, razne vlnske moštice (nikakor pa ne naša tepka) itd. Poprej zelo priporočane angleške zimske parmene in normanske cidrovke se je iz tehničnih razlogov ogibati. Pri izbiri vrste za vzgojo debel se je vsekdar ozirati na talne in podnebne razmere ter je dejanska preskušnja odločilna. Pri okuliranju je za vzgojo debel skoraj vsaka močno rastoča vrsta primerna ter Vam sploh priporočamo posluževati se tega načina požlahtnitve v drevesnici.

Vprašanje 84. Pri nas se že kakih pet let pri prasičih pojavlja neka bolezen, ki jo roženico imenujemo. Pri mladih prasičkih namreč prične rasti v kotu očesa trda mrena, ki se mora postriči. To delo je zelo težavno, in prasički, ki to bolezen dobe, postajajo mršavi, se zarivajo v steljo in slednjic poginejo. Zadnji čas se pojavlja ta bolezen tudi na mladih teletih in psih. Kakšna bolezen je to in kako jo je zdraviti? (F. Š. v G.)

Odgovor: Popisana bolezen nam je popolnoma neznan; vprašali smo tudi živinozdravnika, a nismo nič izvedeli, zato Vam danes ne moremo odgovoriti. Nikakor ni izključeno, da je roženica posledica kake druge bolezni, in sicer kužne, povzročene po kakih glivah, kajti sumno je, da več prasičkov dobi to bolezen, ki se celo pojavlja tudi pri teletih in psih. Ker je važno, da se zasledi vzrok te bolezni, bo kmetijska družba sama skrbela, da pride k Vam veščak, ki bo bolezen, oziroma njen izvir, zasledoval ter Vam dal potrebne nasvete. Mi bomo pa svoječasno v „Kmetovalcu“ o uspehu zasledovanja kaj več sporočili.

Vprašanje 85. Vol je dobil na parklju sprednje noge otekline in vsled nje ni mogel voziti. Poklicani živinozdravnik je moral roženino na podplatu in med parklji do živega porezati, da je mogel gnoj odteči. To se je zgodilo že pred štirimi meseci, a podplat se noče obrasti, da bi bil vol sposoben za delo. Omenjam, da je bil vol podkovan. Kako naj postopam, da bo vel zopet sposoben za delo? (J. T. v L.)

Odgovor: Vol ne bo toliko čaza za rabo, dokler mu parkelj popolnoma ne porase, in ker se to silno počasi vrši, zato morate čakati. Rast roževine ni mogoče pospešiti, temveč je to naravi prepustiti ter je le paziti na snago in na mehko ležišče.

Vprašanje 86. Moja kobila si je na sprednji nogi prizadela 20 cm dolgo in 1 cm globoko rano, ki sem jo dal takoj zašiti. Sosedje mi svetujejo, naj rano mažem z jesenovim oljem, da se prej zaceli. Ali je to dobro, oziroma kako naj postopam? (F. K. v Č.)

Odgovor: Prvi pogoj je rano skrbno izprati, in sicer z lizolovo vodo, da ne osane v rani nič nesnage. Rano je vsak dan prevezati ter jo vnovič z lizolovo vodo izmiti. Čez kakih 5 dni, če se rana ne gnoji, jo je štupati z zmesjo iz 1/2 g jodoforma, 3 g tanina in 2 g skrotne moke. Če se

dela divje meso, je poklicati živinozdravnika. Lizolova voda se naredi iz 1 litra vode in 1 g lizola. Rane ni mazati z jesenovim oljem, in če olje ni popolnoma čisto, je celo škodljivo.

Vprašanje 87. Zajec mi je objedel v vinogradu eno- in dveletne ameriške trte. Nekterim je odgriznil vsa očesa noter do enega ali dveh. Za tako poškodovane trte bom zahteval povračilo škode, zato vprašam, koliko naj zahtevam? (M. B. v B.)

Odgovor: Če je zajec na tako mladi trti pustil spodaj le eno ali dve očesi, potem ni nikake škode, ker bi morali trte itak prirezati. Vprašanje je, katera očesa, zgornja ali spodnja, so ostala nedotaknjena. Če objedena trta ni več za rabo, potem imate pravico zahtevati povračilo tiste škode, ki jo boste imeli z nasajanjem novih trt, in poleg tega povračilo za škodo, ker bo vinograd eno, oziroma dve leti pozneje rodil.

Vprašanje 88. Ali so Vam znane kakšne poskušnje s krompirjem „eldorado“, ki se je lani po nekterih listih tako silno priporočal ter se prodajal kilogram skoraj po 5 K? (M. L. v D.)

Odgovor: „Eldorado“ je nova krompirjeva vrsta, ki v prikladni zemlji gotovo dobro rodi, kakor vsaka nova vrsta. Kako se je ta krompir pri nas na Kranjskem sponesel, nam ni znano, morda je kdo izmed bralcev našega lista naredil poskušnjo in je tako dober, da nam sporoči o svojem uspehu. Znano nam je, da so lansko leto nekteri ta krompir naročili in ga silno drago plačali, zato so ga zaradi dragocenosti gotovo posadili na kak izbran prostor, vsled česar je prav gotovo bolje obrodil, kakor ob navadnih razmerah na njivi. Tak uspeh seveda ni merodajen. Sicer pa so bile cene naravnost sleparsko pretirane. Dotična tvrdka je ta krompir inserirala le v listih, ki pridejo večinoma le neveščim ljudem v roke, dočim je prezrla strokovne liste. Ta tvrdka, bratje Ziegler v Erfurtu na Pruskem, je lansko leto ponujala 4 1/2 kg krompirja za 30 K, dočim je tvrdka Reid's Nursery na Dunaju, Baumgartenstrasse 21, že lansko leto prodajala 7 kg krompirja „eldorado“ za 18 K!

Vprašanje 89. Kako je govedu pokladati klajno apno in v kakšni množini? Ali je to apno tudi za prasiče dobro in koliko naj se ga jim daje? (V. P. v N.)

Odgovor: Klajno apno je preskušena primes krmi za vse domače živali, torej tudi za prasiče, in pri perutnini pospešuje nesenje jajec, ki nimajo nikdar mehke lupine. Klajno apno se preprosto pomeša med pičo ter se ga da odrasli govedu na dan dve veliki žlici, prasičem po eno žlico in perutnini se pomeša primerna množina med pičo.

Vprašanje 90. Moja krava je tekla k vodi, na poti je padla in sem temu pripisoval, da je v petem mesecu izvrgla. Ko je krava izvrgla, sem videl na mreni, ki obdaja mladiča, da je bila gobasta. Te gobe so imele kakih 7 cm v premeru ter so bile 1/2 cm debele. Odkod so ti gobasti izrastki na mreni? Ali so morda ti vzrok, da je krava izvrgla? Krava je sicer zdrava, rada je in dobro molze. (M. M. pri Sv. D.)

Odgovor: Mladič je v maternem telesu obdan z jajčjo mreno, ki obstoji iz več plasti. Vnanja mrena se imenuje materna potica, ki se na zunaj stika z maternico in na znotraj s prvo mreno. Pri kravah in ovcah ima potica okrogle gobice, ki so sklenjene z materničnimi gobicami. Tudi prva mrena pod potico ima veliko gobic, ki se stikajo z gobicami potice. Iz tega morete posneti, da so gobice na jajčnih mrenah naravne, da morajo biti in da zaradi njih krava ni izvrgla.

Vprašanje 91. Kaj bolj pospešuje rast mlade govedu, otrobi ali oves, in ali je morda bolje oves kuhati? (A. P. v N.)

Odgovor: V ta namen ima oves veliko prednost, ker je zelo redilen, vendar ne debeli tako kakor otrobi in ima v sebi največ tistih redilnih snovi, ki vplivajo na razvoj in rast živali, zlasti okostja. Oves naj se nikar ne kuha, ker kuhana in vodena krma želodec slabi, ga dela ohlapnega in je zato boljše oves za goved na kak način drobiti ali debelo zmleti.

Vprašanje 92. Pri meni skoraj vsaka krava, ki se oteleti, dobi sajevec na vimenu. Po nasvetu svojih soseselov zmiram bolno vime z mlačno vodo, pa oteklina le počasi odnehsa, in krava pride ob mleko. Ali je katero drugo boljše sredstvo, sajevec na vimenu zdraviti? (A. P. v N.)

Odgovor: Sajevec je vnetje mlečnih žlez vsled gliv, ki prihajajo skozi seske ob času, ko krava suha stoji, in se bolezen navadno takrat pojavi, kadar je naval krvi k vimenu silen, t. j. tiste dni, preden ima krava storiti. Iz tega sledi, da je važneje bolezen sploh preprečiti kakor jo zdraviti. Bolezen se prepreči, če je hlev tlakan, da se vsa gnojnica sproti odteka, ter se skrbi za snago in suho nasteljo, da žival, ležeča na tleh, sploh ne more škodljivih gliv nalesti. V okuženih hlevih je kravam pred porodom vime vsak dan, zlasti na seskih, z lizolovo vodo zmiti, in tudi ni napačno seske izbrizgati z vodo, kjer se raztopi par odstotkov žveplenokislega cinka. Če pa krava sajevec dobi, potem je rabiti taka sredstva, ki pospešujejo razdelitev in posrkanje oteklina. Najboljše tako sredstvo je toplota. Krava se čez križ odene z ogrtačo in pod vime se postavi posoda s kropom, kamor se dene senenega drobu, in se pusti iz kroga izpuhtevajočo vročo paro vplivati na vime. To sredstvo se na dan vsaj dvakrat rabi in poleg tega naj se vime natre s kako mastjo, najbolje z vazelinom. Ob molži je vime pridno mečkati ter dočistega izmolsti. Če ima krava hude bolečine in se ne pusti molsti, tedaj je rabiti mlečne cevi.

Vprašanje 93. Ali je res, da ni dobro krav pripuščati k biku, ki so z njim v sorodu, češ da se potem teleta od njih slabo razvijajo in se posebno telice nerade ubrejijo? (A. P. v N.)

Odgovor: Vsako plemenjenje v sorodstvu je zelo napačno ter ima za mladiče razne slabe posledice, zato naj med živinorejci vsekdar velja načelo, sorodnih živali ne med seboj plemeniti. To velja pri govedu, posebno tudi pri prasičih, in majhna vrednost naših kokošjih plemen ima svoj največji vzrok v petelinih, ki so skoraj vedno s kokošmi v sorodu, včasih kar z vsemi kokošmi vse vasi.

Vprašanje 94. Kako naj pobelim hišo, da belež ostane na steni, kajti vsako leto pobelim, spomladi pa belež odpade? (J. M. v Z.)

Odgovor: Da belež odpada, je več vzrokov, n. pr. malta, ki je take sestave, da se ne spaja z beležem ali pa ga vsled razkrajanja celo odrija. Če so v malti snovi, ki iz zraka vodo nase vlečejo, potem ta voda pozimi zmrzne in povzroča odkruševanje beleža. Tudi prah na steni preprečuje spajanje beleža z zidom. Preden hišo nanovo pobelite, morate stene temeljito osnažiti in vse, kar se trdo ne drži, odstrgati. Da belež bolje drži, se vanj pomeša lug ali raztopina galuna ali sode. Prav izvrstno sredstvo, narediti trpežen belež, je primes posnetega mleka. Apno namreč tvori s sirnino jako trpežno spojino, in vrhutega je tak belež jako lep, svetel in gladek, ima pa le to slabo stran, da se kaj počasi suši. Stene, ki posebno nerade sprejemajo belež, je najprej namazati z zmesjo iz beleža, ki se naredi iz sveže ugašenega apna in iz saj. Posušena črna maža se potem pobeli z enim poprej popisanih beležev, in sicer tolikokrat, da črna barva nič več skozi ne udari.

Vprašanje 95. Svinja mi je storila 9 prasičkov. Med njimi so trije taki, da jih rezač noče rezati, češ da so prejedeni (madronasti). Pri nas nihče ne pozna

takih prasičev, zato vprašam, odkod je to, ali je podedovano, in kaj naj z njimi počnem? (I. T. v T.)

Odgovor: Rezanje moških živali obstoji v tem, da se jim na kak način odstranijo moda. Moda so žleze, ki se pri mladiču v maternem telesu najprej tvorijo v trebušni votlini in šele v zadnjem času, ko mladič pride na svet, pridejo skozi dimlje v mošnjo. Včasih pa moda ostanejo v trebušni votlini ali v dimljah. Take živali so navadno spolno zelo razburljive, navzlic temu, da se na zunaj vidijo, kakor da bi ne imele modov, in se imenujejo „mandravci“, oziroma na Primorskem „madroni“. Ta nepravilnost se sicer ne more smatrati za podedljivo, vendar se rado dogaja, da kaka žival redno skoteva mandravce. Prasiča mandravca more rezati le izkušen živinozdravnik, ki zna potem operacije poiskati in odstraniti v trebušni votlini zaostala moda. Navadnemu rezaču tega dela ni prepustiti. Bolje je pustiti prasiča nerezanega ter ga takega kar najprej mogoče zaklati, kajti mandravec se nerad odebeli in ima vse slabe lastnosti mrjasca.

Vprašanje 96. Iz pašnika menim napraviti travnik, zato prosim sveta, s čim naj pokrijem prebito kamenje in staro travo, ali s hlevskim gnojem ali s prstjo? (I. T. v T.)

Odgovor: Če izpremenite pašnik v travnik, potem morate kamenje popolnoma odstraniti; če pa vendar ostanejo na njem skale, morete dotični prostor le tedaj narediti rodoviten, če ga dovolj nadebelo pospete s prstjo. Rušo morate z branjem po možnosti zrahljati in prezračiti ter jo ob tej priliki posejati s travnim semenom in jo pognoiti.

Vprašanje 97. Vsa ozimina, zlasti rež, je letos pod snegom silno trpela ter je zelo oslABLJENA in zanikarna. S katerim umetnim gnojilom bi se spomladi ozimina okrepila in koliko takega gnojila je vzeti na hektar? (F. K. v G.)

Odgovor: Če je ozimina močno trpela, potem jo kaže podorati ter njivo s čim drugim posejati, kajti redko obrasla njiva ne da le malo pridelka, temveč se tudi močno zapleveli, kar je za prihodnost izdatna škoda. Oslabljena ozimina se okrepi, če se spomladi postupa s čilskim solitrom, ki ga je vzeti na hektar 60 do 80 kg.

Vprašanje 98. Ali bi bilo dobro krompirju gnojiti razen s hlevskim gnojem tudi s Tomasovo žlindro in koliko je vzeti na hektar? (F. K. v G.)

Odgovor: Vsled našega dosedanjega kmetovanja je naš hlevski gnoj precej reven na rudninskih redilnih snoveh, in če mu dodate za gnojenje krompirju umetnih gnojil, boste gotovo imeli dober uspeh. Tomasova žlindra je pač dobra, vendar za pomladansko gnojitev malo počasi učinkuje, zato bi Vam namesto nje rajši priporočili superfosfat. Pognojite krompirju poleg s hlevskim gnojem tudi še s 100—200 kg superfosfata in s 100 kg kalijeve soli na hektar.

Vprašanje 99. Kobila, ki je bila zelo mršava in je veliko trpela, se je pri meni popravila, a dozdeva se mi, da dobiva na zadnji nogi bulo, in sicer na mestu, ki sem Vam ga na priloženi risbi zaznamoval. Da bi kobila šepala, ne morem trditi, a se bojim kaj hujšega, zato vprašam, odkod ta bula in kako jo je zdraviti? (F. V. v P.)

Odgovor: Vaša kobila ima na sprednji strani skočnega člena mehur, ki se je naredil vsled napornega dela. Vse take mehurje na členih je težko odstraniti in jih je najbolje v miru pustiti, ker veliko ne škodujejo in kvarijo samo lepoto konja. Če členov mehur konja boli, povzroča šepavost, in če ga na vsak način hočete odstraniti, potem je najbolje poklicati živinozdravnika.

Vprašanje 100. Lansko leto je bil po naših krajih oves silno snetiv. V pričetku je bila rast prav lepa, ko je pa oves šel v latje, je pa latje počelo postajati rumeno, in

slednjič je popolnoma očrnelo. Kako bi se snetivost ovsu zabranila? (F. M. v P.)

Odgovor: Snetivost ovsu ali žita sploh je gliviška bolezen, ki dohaja s semenom na njivo. Najboljše sredstvo, snetivost preprečiti, je namakanje senena 12 do 16 ur v vodi, ki se ji na 100 l primeša $\frac{1}{3}$ kg modre galice.

Vprašanje 101. Od kako daleč naj se dobi semenska ajda za preminjanje semena, da bo uspeh dober; ali zadostuje menjava semena od vasi do vasi? (J. P. v O.)

Odgovor: Praktična izkušnja uči, da se menjava semena prav dobro sponaša, a ta menjava mora biti vsestran-ko izdatna, t. j. premenjano seme mora priti iz kraja z drugačno zemljo z drugačnim podnebjem. Iz tega je posneti, da daliava ne vpliva, temveč le razmere, pod katerimi se je premenjano seme pridelalo. Naročite torej seme iz kraja, kjer imajo drugačno zemljo in morda tudi slabše podnebje, a varujte se semena, ki je pridelano v milejšem podnebjem kakor je Vaše.

Kaj delajo naše podružnice.

Čl. načelnikstva podružnic nujno prosimo za redna in kratka poročila o svojem delovanju, ki bodo njim v čast in tovarišicam v spodbudo!

Podružnica v Št. Vidu nad Ljubljano.

Tretji kmetijski sestanek, ki ga je priredila podružnica 17. februarja pri Žibertu na Trati, je bil ravno tako dobro obiskan, kakor prva dva. Zbralo se je nad 50 kmetovalcev, ki so jako pazljivo poslušali izvajanja g. nadučitelja Žirovnika. Razlagal je važnost sadjarstva sploh in je povedal prav zanimivih dogodbic, ki so potrjevale veliko vrednost sadja za domačo rabo in za kupčijo. Potem je priporočal sajenje drevja v prekopen svet, dobre vrste itd. Končno je tudi omenil zimskega sadja in trt ob solčnih stenah. Po govoru se je vnel živahen razgovor o vsem tem, posebno pa še o — zajcu, ki je bil obsojen na — smrt. Sestanek je trajal tri ure. Prihodnji sestanek bo 17. marca zopet pri Žibertu na Trati, ker ima ta jako pripraven prostor in je v sredi fare. Takrat bo pa razgovor o boleznih sadnega drevja in o tem, kako se zabranijo in odpravijo.

Podružnica v Gameljnah.

Kmetijska podružnica Gameljne, kamor spadajo vasi: Dolenje, Srednje in Goraje Gameljne ter Rašica, je bila ustanovljena 9. listopada 1906. Do danes šteje že 42 udov in prav dobro deluje. V kratkem času svojega obstoja si je nabavila lepo slamoreznico in žitočistilnik tvrdke Lanz v Mannheimu, ki se rabita z največjim zadovoljstvom in z najboljšim uspehom. V kratkem nameravamo naročiti tudi mlatilnico in drugih strojev. Saj pa tudi udje in drugi kmetovalci čimdalje bolj uvidevajo pomen in korist kmetijske podružnice. Seveda je nabava kmetijskih strojev združena z velikimi denarnimi žrtvami, ki jih udje nikakor ne zmorejo, zato je treba vedno in vedno misliti, kako dobiti kakšno podporo sicer precej „jetični“ podružnični blagajnici. V ta namen nam je dobro došel veseli predpust. V gostilni g. A. Medveščeka v Gornjih Gameljnah smo dne 10. febr. priredili veselico s petjem, srečkanjem in z drugimi zabavami v korist podružnici. — Veselica se je izvršila dostojno v vseh ozirih, pa tudi nad vse pričakovanje povoljno, kar dokazuje vsota 200 svetlih kronic, ki je zdrknila v blagajnikovo nenasitno bisago. — Vsa čast in priznanje podružničnim udom, ki so prispevali znatnih donoskov v nakup dobitkov za srečkanje pa tudi pri veselici z nakupovanjem sreček pripomogli k tako izdatnemu uspehu. Zahvaliti pa nam je tudi one neude, ki so nas rade volje podpirali pri nabiranju dobitkov in de-

narnih doneskov kakor tudi pri razpečevanju sreček pri veselici sami. Stem so dali najboljši odgovor tistim sicer maloštevilnim našim „prijateljem“, ki jim je podružnica trn v peti. Dobitki so večinoma obstojali iz reči, ki jih kmetovalec potrebuje, zato je vladala splošnja zadovoljnost. Pa tudi druge zabave so združevale vse udeležence v lepi edinstvi in nekaljenem veselju. Združili smo torej koristno z veselim. In prav je t ko! Zakaj bi ne privoščili tudi kmetovalcu nekaj veselih ur v njegovem sicer bornem, truda in skrbni polnem življenju?

Podružnica naj bi tako krepko in vztrajno delovala tudi nadalje, saj je to v prosep kmetijstva in korist kmetovalcu samemu. Merodajni činitelji pa naj bi to upoštevali ter podružnico podpirali ne le moralno, ampak tudi — denarno.

Podružnica v Šmartnem pri Litiji.

Da naša podružnica ne zaostane za drugimi, naj tudi o njenem delovanju nekoliko sporočim.

Glede p ljedelstva in travnikov so naši kmetovalci znatno napredovali. Dokaz temu je, da se je preteklo leto v delokrogu naše podružnice porabilo pet vagonov žlindre, ki je bila pred nekoliko leti marsikomu neznan, nikar pa rabljena snov; in danes je vsakdo z uspehom popolnoma zadovoljen.

Tudi kmetijske stroje, ki jih ima podružnica na razpolago, vsakdo rad rabi in so jih nekteri tudi že sami naredili.

Ker je naš kraj vinoroden, bo zanimalo tudi druge vinogradnike, vinetrčce in gostilničarje, če jim povem, da se je trtna uš to leto, žal, tudi v naše vinograde naselila. Skrbni vinogradniki so jo takoj zasledili. Zaraditega je načelnštvo v svoji seji dne 12. mal. srpana sklenilo urediti si svojo trtnico in matičenjak.

Podružnica je nato prosila deželnega komisarja za vinstvo, gosp. Gombača, da naj bi blagovilil to stvar preiskati in potem predavati.

Meseca kimovca je gospod Gombač res naše vinograde ogledal in trtno škodljivko konstatiral. Tudi se je o prostoru, ki je določen za trtnico, ugodno izrazil.

Predavanja so se naši vinogradniki mnogoštevilno udeležili in so pazljivo poslušali.

Na prošnjo podružnice nam je tudi c. kr. vinarski nadzornik gospod Skalicky z Budolfovega prihital na pomoč, ogledal si tudi več vinogradov kakor tudi omenjeni proster ter dal potrebne nasvete.

Dne 16. grudna 1906. je gosp. nadzornik tudi predaval o vinstvu ter je imel obilno pazno poslušajočo množico pred seboj, ki se bo po izrečenih naukih gosp. nadzornika ravnala.

Obema gosp. predavateljema izraža podružnica še enkrat najtoplejšo zahvalo za njih trud.

Ker naša kmet. podružnica nima premoženja na razpolago, je prosila za državno podporo za nameravano trtnico. Dobila je nalog, da predloži tozadevni proračun, kar je seveda tudi storila, na podporo pa še čaka.

Narodnogospodarske vesti.

* **Koliko kmetov se v Avstriji požene z njih domov.** To je razvidno iz spisa dr. Karla Zwiedineka v statističnem mesečniku za l. 1906., kjer pisatelj podaja števila o eksekutivnih dražbah leta 1904. V tem letu je bilo 672 kmetij eksekutivno prodanih. Največ prodaj hodi na planinske dežele. Na prvem mestu je Tirolska, potem pa se vrste Kranjska, Koroška in Štajerska. Ena eksekutivna dražba hodi na Tirolskem na 456 oseb, na Kranjskem na 5695, na Koroškem na 5714 in na Štajerskem na 7689 oseb. Četudi prodane kmetije večinoma zopet pridejo v

kmetijske roke, se vendar ne da tajiti, da bo država v dolednem času prišla ob svojo najzanesljivejšo oporo, če bodo take razmere še naprej vladale.

* **Blagostojen kmet redi ves svet.** Velekapitalistiški špekulantje in socialni demokratje trobijo v svet, da sta kupčija in obrt dandanes nezavisna od uspeha kmetijstva, in še celo v naših slovanskih listih smo prav v zadnjem času brali spise, ki trdijo, da drago žito in meso kmeta uničujeta, ker on mora drago dokupovati, ker sam dovolj ne prideluje. Na Nemškem obrtno podjetništvo v zadnjem času silno procvita, in avstrijski glavni konzul v Berlinu poroča o tem procvitu naslednje: „Vzroki, ki so na Nemškem to procvitanje povzročili, so v prvi vrstvi v dvignjenju kupovalne sile širših slojev kmetijskega prebivalstva. Nemško kmetijstvo je imelo celo vrsto dobrih letin in ima zlasti v zadnjem času vedno višje cene za svoje glavne pridelke.“ — Na Nemškem ima torej v uvodu izrečeni rek še vso veljavo, dočim jo naši, kmetijstvu nasprotni listi zametujejo. Morda zato, ker je naša država še veliko bolj kmetijska kakor Nemčija in ker se pri nas veliko večji del prebivalstva peča s kmetijstvom kakor v Nemčiji.

Kmetijske novice.

Poziv kranjskim vinogradnikom. Društvo za varstvo avstrijskega vinstva na Dunaju priredi v torek, dne 26. t. m. zanimivo vinsko pokušnjo in preskušnjo raznih avstrijskih vin iz leta 1905. Izjemoma bo tudi nekaj vrst kineškega vina iz Chefoo (Či-fu), ki ga pošljeta tamošnja pridelovalca barona M. in A. Babo. Ker je ta pokušnja izključno strokovnega in kupčijskega pomena, ne bo javna, marveč omejena na gotovo število posebej vabljenih oseb, in sicer skupaj 95, med temi trije ministri. Da se udeleženci te preskušnje prepričajo tudi o dobroti kranjskih vin, naj oni kranjski vinogradniki, ki imajo prav dobra, po možnosti izbrana, pravilno napravljena in popolnoma čista dve leti stara rdeča in bela vina, pošljejo samo po dve sedemdesetinski steklenici vina ne frankovano naravnost na Dunaj pod naslovom: Ferdinand Reckendorfer, Landes-Weinbaudirektor in Wien, I, Herrengasse 13, in sicer do 20. t. m. Steklenice (za bela vina visoke, za črna nizke) morajo biti lepo opremljene z etiketo in s kopicami. Na etiketah je navesti vrsto, ime pridelovalca in kraj, kjer se je dotično vino pridelalo, in letnik. Želeti bi bilo, da se temu vabilu odzovejo zlasti oni pridelovalci, ki imajo fina, izbrana vina domačih in tujih zlahtnih vrst, kakor beli in črni burgundec, rizling, zelen, traminec, silvanec, veltlinec, portugalko, karmenet, tičino, pinelo ter pikolit in druge enake. — O zvršeni pošiljatvi naj vsakdo blagovoli pismeno obvestiti deželnega vinarskega komisarja g. Frančiška Gombača v Ljubljani zaradi ureditve in pojasnil v pokušalnem prostoru.

Cena mleku v Rimu. V Rimu so trgovci z mlekom kaj nezadovoljni s policijskimi predpisi glede čistosti in pristnosti mleka, zato so se sedaj združili ter so liter mleka kar za 10 čentezimov podražili, vsled česar sedaj liter mleka stane 40 č. in v hišo postavljenega 45 č. Kakšen krik pa pri nas nastane, če naši kmetovalci hočejo neopravičeno nizko ceno mleka od 16 vinarjev za liter povišati na 20 h!

Pospeševanje reje koz. Vsled namere, živinorejo v naši državi vsestransko pospeševati, se je c. kr. kmetijsko ministrstvo pričelo ozirati tudi na pospeševanje reje koz ter je posebno pozornost obrnilo na rjavo pingavsko kozje pleme. Pričakuje se, da se pod strokovnim vodstvom v malo letih to pleme izdatno zboljša ter bo v državi dobiti dobre plemske živali, da jih ne bo treba uvažati iz Švice, kakor

doslej. Kmetijsko ministrstvo je c. kr. kmetijsko družbo v Solnogradu pozvalo, naj se s to zadevo peča, in ker je pri kozah poglavitna reč dobra molža, naj se uvede takoj poskusna molža. — Tudi pri nas na Kranjskem ne bo napačno porabiti te prilike ter nekaj storiti za povzdigo kozje reje, kajti tudi v naši deželi imamo semtertja izborna kozje pleme (v Bohinju), ki je zelo mlečno, vrhutega silno skromno ter je morda boljše kakor marsiktero slovito pleme. — Časi se pač izpreminjajo in vedno bolj prodira zavest o važnosti kmetijskega stanu. Ni še 10 let, odkar je bil urednik našega lista sodnijsko preganjan, ker se je zavzel za pravice kmetov do planin, in danes se uradno deluje na to, da se kmetom odvzete pašne pravice po planinah po možnosti zopet vrnejo. In sedaj koze! Ravno kar je veljalo še za zaslugo, če je kdo kozo pobil, sedaj bomo pa celo rejo koz pospeševali.

Družbene vesti.

** P. n. gg. družbene ude nujno prosimo, da ob bližajoci se pomladi vse gospodarske potrebščine, zlasti semena, pravočasno naročajo ter se pri naročilih ozirajo na objave v „Kmetovalcu“. Družba oddaja le tiste predmete, ki jih objavi; zato prosimo ne nadlegovati s povpraševanjem po predmetih, ki jih ni v zalogi. Vsak naročnik naj natančno naznani svoj dom, pošto, oziroma železniško postajo.

** Gg. družbenim udom naznanjamo, da se bo odslej družba strogo držala načela, vse gospodarske potrebščine oddajati le proti takojšnjemu plačilu, oziroma proti povzetju.

** Vsebina te številke „Kmetovalca“ je glede glavnih spisov zelo enolična, ker je v njej pravzaprav le en spis, zato prosimo gg. čitatelje oprostivne in obljubimo v bodočnosti večje raznovrstnosti, kakor hitro bo končan spis o kaljenju ameriških ključev. Ker je „Kmetovalec“ družbeno glasilo, jemlje družbene uradne vesti in druge objave veliko prostora, zato gre uredniku silno tesno s prostorom, da navzlic rednim prilogam ne more strokovnih spisov v taki meri in raznovrstnosti objavljati, kakor bi želel in bi moral storiti. Dasi so družbena denarna sredstva zelo omejena, vendar se bo napram velikemu razvoju našega kmetijstva in napram rastočemu zanimanju naših kmetovalecev za kmetijski napredek moralo misliti na izdatno povečanje „Kmetovalca“. Glavni odbor kmetijske družbe je v svoji zadnji seji o tem že razpravljal. Za sedaj pa prosimo potrpljenja.

** Češpljevo drevje, in sicer lepo, visokodebelno vzgojeno, z lepimi in gladkimi debli, ima družba v precejšnji množini naprodaj ter se gg. udje posebno opozarjajo na to drevje. Na razpolago so naslednje vrste: domača, bosenska in velika italijanska češplja.

** Semenski krompir bo družba oddajala, kakor običajno, spomladi, in sicer svoj pridelek od izvornih vrst, kakor oneidovec, zborovec, prof. dr. Nielsen, in zgodnji turovan. Cena krompirju je 6 K za 100 kg z vrečami vred. Oddaja se le v vrečah po 50 kg.

** Plemenske prasiče velike bele angleške pasme bo družba oddajala spomladi pod pogoji, ki so označeni v razglasu med uradnimi vestmi te številke.

** Modro galico za škropljenje trt proti peronospori ima kmetijska družba tudi to leto v zalogi, in sicer ne smetno ameriške ali angleško blago v težkih sodih, temveč najčistejšo galico iz slavnoznane tvornice v Ustju na Češkem. Cena galici je 80 K za 100 kg v Ljubljani. Oddaja se v vrečah po 100 in po 50 kg. Podružnice, ki galico za

svoje ude naroče skupno, jo dobe voznine prosto, dočim morajo posamezni naročniki voznino sami trpeti; zato nujno priporočamo, naj vsak ud galico naroči potom podružnice. Podružnice naj gredo tistim vinščakom, ki zaradi revščine ne morejo biti udje družbe, na roke ter naj jim dajo galico za tisto ceno kakor udom. Kdor pa udnino lahko utrpi, naj galice ne dobi če ne pristopi k družbi. Gori označena cena velja, dokler ima družba v zalogi jeseni kupljeno galico; če bo treba kupiti nove zaloge, bo cena meseca maja gotovo višja, zato nujno prosimo takojšnjih naročil. Modra galica je v primeri z lansko za 20 K dražja, ker je cena bakru za $\frac{1}{2}$ poskočila. Že danes stane modra galica v Trstu ali v tvornici 83 do 84 K, in sicer pri naročilu na cele vagone, dočim jo prekupci že po 87 K drže in se je torej nadejati, da se bo galica spomladi nadrobno prodajala po 1 K za kg. Naša družba je galico pravočasno ugodno kupila, zato jo more podružnicam tudi nadrobno po 80 kron 100 kg oddajati, in sicer plača družba poleg tega tudi vso voznino do sedeža podružnice. Pri tej priliki družba javlja, da je naročeno modro galico družbi, oziroma podružnicam, takoj plačati. Slednje morajo izkupilo takoj poslati družbi, ker je družba modro galico kupila proti gotovemu plačilu ter mora za 20 kupljenih vagonov 160.000 K založiti. Naročila, ki jih družba ne plača takoj, so dražja, ker teko zamudne obresti. Te izgube pa družba ne more trpeti.

** Zmleto žveplo proti plesnobi na trtah ima družba v zalogi le v najfinjši kakovosti in je vsled tega nekoliko dražje, se ga zato $\frac{1}{4}$ manj porabi in je jače v svojem učinku. To „ventilirano“ žvepleno moko oddaja družba po 18 K 100 kg, in sicer v vrečah po 50 kg. Podružnice, ki skupno naroče žvepleno moko, jo dobe voznine prosto, kakor modro galico.

** Deteljno seme, zajamčeno predenice čisto in potrjeno od c. kr. semenskega preskušališča na Dunaju, oddaja družba svojim udom z zavojem vred, in sicer seme domače, štajerske ali črne detelje po 1 K 70 h, in seme lucerne ali nemške detelje po 1 K 60 h kilogram. Lucerna je inozemska, in ker sedaj zanjo velja uvozna carina 8 K za 100 kg, zato je letos dražja.

** Seme krmne pese dobivajo udje pri družbi po 90 h kilogram z zavojem vred, in sicer rdečo in rumeno mamutovko ter rumeno ekendorfovko.

** Glede oddaje semen objavljamo, da veljajo gori označene cene z zavojem vred in s stroški za vozni list le pri naročilih nad 5 kg. Pri naročilih do 5 kg se posebej zaračunata zavoj in vozni list.

** Lanene tropine, ki so najboljša močna krma za živino in skoraj nenadomestna pri vzreji mlade govedi, ima družba vso zimo v zalogi ter jih oddaja po 19 K 100 kg z vrečami vred. Te tropine se oddajajo le v vrečah po 50 kg.

** Umetna gnojila ima kmetijska družba sedaj naslednja v zalogi:

Tomasovo žlindro, 16 $\frac{1}{2}$, 100 kg 6 K 10 h.

Ta cena velja le za oddajo nadrobno v vrečah po 100 kg, dočim za oddajo podružnicam na vagone po 100 vreč more družba ceno še izdatno znižati, ker odpadejo režijski stroški v skladišču. Podružnice, ki leže ob železniški progi Trst-Ljubljana, Reka-Ljubljana ali Trst-Bohinj-Jesenice-Trbiž in nazaj do Kranja in naroče poln vagon, imajo tudi dobiček pri voznini, ker potem družba ne vračuni voznije do Ljubljane, ki je v gorenjih cenah zapopadena, temveč le resnično plačano voznino. Ta čas je le 16 $\frac{1}{2}$ žlindra v zalogi.

Rudninski superfosfat po 7 K 75 h 100 kg z vrečo vred.

Kajnit po 5 K 50 h 100 kg.

Kalijevo sol po 12 K 60 h 100 kg. To gnojilo se oddaja tudi v vrečah po 50 kg za 6 K 50 h, ker tvornica za množine po 50 kg zaračuna 20 h za vrečo. Kdor gnoji travnike s Tomasovo žlindro ali s rudninskim superfosfatom, ta mora gnojiti tudi s kalijem, bodisi s kalijsko soljo ali s kajnitom. Mi odločno priporočamo kalijsko sol, ki ima v sebi 40 % kalija in stane 12 K 60 h, dočim ima kajnit le 12—13 % kalija ter stane 5 K 50 h. Namesto 300 kg kajnita se vzame le 100 kg kalijske soli, a ima še več kalija in se vrhatega še prihrani 3 K 90 h.

Kostno moko po 28 h za kilogramski odstotek fosforove kisline. Režijski stroški se posebej zaračunajo. Vreča se ne računa.

Kostni superfosfat po 11 K 100 kg z vrečo vred.

Čilski soliter po 35 K 100 kg z vrečo vred v množinah najmanj po 100 kg. V manjših množinah velja 1 kg 40 h.

** Klajno apno oddaja družba v izvornih vrečah, težkih 50 kg, po 22 h kg. V manjših množinah, nad 20 kg, po 24 h, v množinah pod 20 kg pa po 26 h kg. Za manjše pošiljave na zunan se še posebej zaračunajo za vsako pošiljavo 30 h za zavoj, vozni list itd. — Manj kakor 5 kg se ne razpošilja. — Opozorjamo, da je klajno apno potreben dodatek h krmu, koder krmila nimajo v sebi dovolj rudninskih snovi, zlasti fosforove kisline, in da klajnega apna ni zamenjati z ničvrednimi redilnimi štopami za živino.

** Živinsko sol priskrbuje družba vsem tistim, ki ne morejo osebno v Ljubljano ali ki je v svoji bližini ne morejo kupiti, po 6 K 90 h 100 kg ali pa 3 K 60 h 50 kg. Živinska sol se oddaja le v vrečah po 50 kg. Le tista naročila na živinsko sol se izvršujejo, ki se zanjo denar naprej pošlje. V navedeni ceni so všteti izdatki za vozni list in stroški ob sprejemu denarja, ki se morajo plačevati v Ljubljani.

** Za živinorejce ima družba v zalogi požiralnikove cevi po 12 K in trokarje po 5 K. Oboje služi da se napenjanje govedi hitro in zanesljivo odstrani. — V zalogi ima družba tudi mlečne cevi komad po 80 h. Mlečne cevi se rabijo za odtok mleka, kadar kravo vime tako boli da je ni mogoče molsti. — Mlečna cev se porine skoz sesek v vime ter se potem vime stiska in tlači, da vse mleko odteče. — Napajalnike za teleta iz pocinjene ploščevine oddaja družba po 10 K.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dné 11. marca 1907.

Posvetovanje je vodil družbeni predsednik g. deželni glavar O. pl. Detela, navzoči so bili: podpredsednik gosp. komercialni svetnik Povše in odborniki gg. prof. Barbo, Lenarčič, baron Liechtenberg, A. Pavlin, F. Pavlin, Pogačnik, dr. pl. Wurzbach, Žirovnik in ravnatelj Pirca.

Družbeni tajnik je poročal, da se je plačevanje udnine letos izredno hitro vršilo in istotako je pristopilo veliko novih udov, vsled česar ima družba danes že nad 300 udov več kakor lansko leto v tem času.

Dalje je tajnik poročal, da so potovalni učitelji Gombač, Legvart in Pirca v imenu kmetijske družbe v tem letu priredili že tri štiridnevne kmetijske poučne tečaje, in sicer v Komendi, v Prevojah in v Gorjah. Ti tečaji se vrlo dobro sponašajo, so večinoma dobro ali celo mnogobrojno obiskani ter imajo za prospeh kmetijstva najboljši uspeh.

Tajnik je nadalje poročal, da se je razpisal štiridnevni mlekarški in perutninarski tečaj za ženske, ki se bo vršil od 20. t. m. naprej v družbeni gospodinjski šoli. Za ta tečaj je doslej zglasenih 90 udeleženk, ki se pa zaradi pomanjkanja prostora ne bodo mogle vse sprejeti.

Tajnikovo poročilo je glavni odbor vzel v pretres, kaj ukreniti, da bo mogoče družbeno glasilo »Kmetovalec« razširiti ter tako v njem uspešneje obdelovati vse panoge kmetijstva.

Na zahtevo glavnega odbornika g. dr. pl. Wurzbacha, ki je družbeni zastopnik v kuratoriju kmetijsko-kemijskega preskušališča, mu je dal glavni odbor navodilo, kakšno stališče naj zavzame, da dobi kmetijska družba popolno zadoščenje za neosnovani napad uradnika omenjenega preskušališča na družbo.

Za razpisane simodolske subvencijske bike se je zglasilo 52 prosilcev. Glavni odbor je sklenil kupiti vsaj 15 simodolskih plemenjakov, in če bodo cene primerne, tudi 20 in morda še več. Na poplagi došlih prošelj je glavni odbor izbral tiste prosilce za bike, ki naj jih sedaj dobe.

Glede od c. kr. deželne vlade v poročilo poslanih prošelj mlekarških zadrug v Šmitelu, Spodnje Danje, Rova, Dobrova, Dragomelj in Srednja vas je glavni odbor sklenil svoj votum.

Glavni odbor je določil korake glede oddaje plemenskih prasičev in navodilo za tajništvo, kako naj pri tem postopa.

Pročnji občin Vinica in Videm glede dovolitve novih, oziroma preložitve že obstoječih semnjev je glavni odbor sklenil predložiti deželni vladi v rešitev, kakor jo priporoča trgovska zbornica.

Glavni odbor je sklenil obrniti se z utemeljeno prošnjo na pristojno mesto, da se prične delovati za uveljavljenje takih zakonskih naredeb, ki omogočijo snovanje obvezujočih zavarovalnic proti škodi po požaru in toči v posameznih deželah.

Vsled prošnje občine Bohinjska Bistrica je glavni odbor sklenil toplo zavzeti se za podporo, ki omogoči redno zdravniško uradovanje radovljiškega okrajnega živinozdravnika v Bohinju.

Po izjavi načelnika kmetijske podružnice v Kamniku opozorjen na napad na družbenega uradnika v nekem listu, kateri napad sloni skoziinskozi na prostaško izmišljenih dejstvih, ga je glavni odbor sklenil mirno prezreti.

Končno je glavni odbor rešil več tekočih zadev ter je sprejel za nove ude naslednje gg., ki so se priglasili:

Bravhar Josip, posestnik v Repnjah; Macerl Jakob, posestnik v Rzišah; Pavlin Andrej, posestnik v Gor. Gameljnah; Krnac Andrej, posestnik v Marezigah; Srnčar Frančišek, kovač v Lebenstreitu; Gombač Frančišek, posestnik v Gor. Vremah; Cesar Ivan, podobar in posestnik v Mozirju; Lassbacher Frančišek, posestnik v Ivanjeh pri Radgoni; Schwarz Frančišek, posestnik v Šoštanjju; Padar Frančišek, posestnik v Podpeči; Mally Miroslav, postajenačelnik v Kilovčah; Lajušič Anton, župnik pri Sv. Martinu; Capuder Pavel, posestnik v Prapročah; Hrvatič Martin, posestnik v Krški vasi; Ogrinec Alojzij, posestnik v Podgorju; Anžič Josip, posestnik, gostilničar in mesar v Štepanji vasi; Tome Jure, posestnik v Svrzaku; Preželj Števo, župnik v Žakanji; Nemanič Josip, posestnik v Slamni vasi; Bajuk Jure, posestnik v Radovici; Pezdirec Marija, posestnica v Slamni vasi; Bajuk Anton, posestnik v Božakovem; Nemanič Martin, posestnik v Božakovem; Potrebin Alojzij, posestnik v Prežganjskih njivah; Lenart Ignacij, posestnik na Moravški gori; Štampihar Martin, posestnik v Mali gobi; Exler Ivan, posestnik v Kamniku; Šušnik Frančišek, posestnikov sin v Mekinjah; Cotman Frančišek, posestnik v Godiču; Bralno društvo v Žičah; Vreča Milan v Njegovi; Bogataj Ivan, posestnik v Srednjem Brdu; Zobec Frančišek, posestnik v Danah; Oražem Frančišek, posestnik v Hrovači; Kljun Ivan, trgovčev sin v Ribnici; Meršol Frančišek, posestnik v Kovoru; Pogačnik Anton, posestnik v Žvirčah; Ribnikar Josip, posestnik na Brozju; Merkun Anton, kaplan v Malem Mengšu; Tomelj Josip, posestnik v Pristavi; Mercina Frančišek, učitelj in posestnik na Gočah; Štemberger Ciril, posestnik na Gočah; Balkovec Mate, posestnik v Gornjih Ziljah; König Ivan, posestnik in mizar v Vinici; Mežnar Frančišek, posestnik v Zgoranjem Tuštanju; Sajevec Ivan, posestnik na Suhi; Lukanec Ivan,

posestnik v Orehovljah; Narobe Jakob, posestnik v Predosljah; Cimzar Josip, posestnik v Orehovljah; Volk Ivan, grašč. oskrbnik na Brdu; Celar Anton, posestnik in gostilničar v Predosljah; Kosiša Ivan, posestnik na Kovku; Durjava Peter, trgovec v Škocijanu; Lovrinšek Alojzij, posestnik v Čučji mlaki; Kovačič Anton, posestnik v Stari vasi; Trkaj Ivan, posestnik v Stari vasi; Zupet Pavel, gostilničar in mesar v Škocijanu; Zupet Martin, trgovec v Škocijanu; Andrejčič Martin, posestnik in gostilničar v Škocijanu; Vnuk Mihael, posestnik v Medvedcih pri Majšpergu; Winkler Tomaž, posestnik v Zgor. Vogličah; Kokalj Anton, posestnik v Štangarskih Poljanah; Smrekar Jakob, posestnik v Podšentjurju; Rus Frančišek, posestnik in gostilničar v Dol. Mahorovcu; Cvelbar Anton, posestnik in gostilničar v Mihovici; Cajnar Matija, posestnik v Križevski vasi; Lužar Peter, posestnik v Slamni vasi; Cesar Martin, posestnik v Radovici; Vraničar Marko, posestnik v Slamni vasi; Vraničar Jure, posestnik v Slamni vasi; Klemenčič Anton, posestnik v Selcih; Leben Ivan, klobučar in posestnik v Selcih; Brejc Frančišek, posestnik na Njivici; Vidic Josip, posestnik v Podblici; Fajfar Luka, posestnik v Dolenji vasi; Mohorič Frančišek, posestnik v Jamniku; Marenk Peter, posestnik v Dražgošah; Novak Ivan, posestnik v Dol. Raduljah; Grubelnik Alojzij, posestnik v Št. Janžu; Zadolšek Jurij, posestnik v Lobniku; Kmetič Simon, posestnik v Razvanju; Podbregar Ivan, posestnik na Bregu; Okršlar Josip, posestnik na Ladiji; Balant Ivan, posestnik v Preski; Jerman Josipina, posestnica v Hrastuljah; Kapš Ivan, posestnik v Črnomlju; Švigelj Jakob, posestnik na Gori Sv. Lovrenca; Kern Aleš, posestnik v Kaplji vasi; Koses Frančišek, posestnik na Križu; Piržak Florijan, posestnik na Bistrici; Mihelčič Jakob, posestnik v Dolini; Kofalt Josip, posestnik v Krvoškem vrhu; Gašperič Frančiška, posestnica v Svibniku; Stariha Anton, posestnik v Črnomlju; Korman Josip, posestnik na Kumenu; Vojsk Frančišek, posestnik pri Mali nedelji; Šprohar Anton, župan v Smerju; Kramar Jakob, posestnik in čevljar v Turjaku; Možek Frančišek, posestnik v Turjaku; Podržaj Alojzij, posestnik v Velikem Ločniku; Klander Frančišek, posestnik v Dolskem; Strmljan Ivan, posestnik v Šemniku; Legiša Venceslav, posestnik v Mavhinji; Smuk Matija, posestnik v Spod. Logu; Župančič Marijana, posestnica na Selu; Kokelj Leopold, posestnik v Gor. Kanomlji; Berus Frančišek, posestnik v Cegelnici; Saje Matija, posestnik v Vel. Kalu; Hrovat Frančišek, posestnik v Birčni vasi; Bajec Alojzij, urar in posestnik v Novem mestu; Arhar Josip, posestnik na Vrhniku; Jelovšek Frančišek, posestnik v Zaplani; Žnidaršič Frančišek, posestnik v Danah; Rajšek Anton, posestnik v Kresnicah; Zgonec Anton, posestnik pri Fari; Šorn Anton, župnik v Belih vodah; Levstik Josip, oskrbnik v Bizeljskem gradu; Levstik Terezija, posestnica v Podsredi; Gospodarič Ignacij, posestnik v Prapročah; Hočevar Frančišek, posestnik v Prelogah; Miklič Ivan, posestnik v Gornjem Laknicu; Prijatelj Tomaž, posestnik v Rakovniku; Frtin Ignacij, župnik v Zasipu; Ljudska šola v Zasipu; Kozelj Ivan, posestnik in mlinar v Grabčah; Poklukar Šimen, posestnik na Poljšici; Žumer Josip, gostilničar v Spodnjih Gorjah; Malanšek Ivan, p. d. Draž, posestnik v Lokovici; Špendal Anton, posestnik v Biški vasi; Ivec Ivan, posestnik v Metliki; Nemanič Niko, posestnik v Metliki; Nemanič Marko, posestnik v Draščih; Simonič Leopold, posestnik v Salovcu; Ponikvar Frančišek, posestnik pri Sv. Vidu; Rozman Nikolaj, posestnik v Kamnjah; Verbič Matija, posestnik na Selih pri Rudniku; Erjavec Josip, posestnik na Plešivici pri Žalni; Pucihar Ivan, posestnik na Sapu; Smrekar Ferdinand, posestnik v Spod. Ribčah; Debeljak Mihael, posestnik v Hudi južni; Lapajne Ivan, posestnik v Vojskem; Molek Jure, posestnik v Slamni vasi; Brgoč Ivan, posestnik v Kočah; Brgoč Frančišek, posestnik v Kočah; Penko Josip, posestnik v Kočah; Kalister Jakob, posestnik v Kočah; Mele Ivan, posestnik v Kočah; Dovgan Štefan, posestnik v Kočah; Boštjančič Frančišek, posestnik v Kočah; Žigon Ivan, posestnik v Gorenji vasi; Senčur Ivan, posestnik v Žiberšah; Klavišar Frančišek, posestnik v Gorenji vasi; Nagode Anton st., posestnik v Gorenji vasi; Istenič Frančišek, posestnik v Gor. Logatcu; Puppis Rudolf, posestnik in trgovec v Gor. Logatcu; Stopar Josip, posestnik v Malem dolu pri Temenici;

Debeljak Miha, posestnik v Skovcu; Hribar Ernest, posestnik v Jesenicah ob Savi; Šinkovec Štefan, posestnik v Obrezju; Batista Anton, posestnik v Topolcu; Celigoj Anton, posestnik v Topolcu; Dovgan Mihael, posestnik v Kosezah; Gržina Anton, posestnik v Vrbici; Jenko Anton, posestnik v Topolcu; Jenko Marija, posestnica v Topolcu; Novak Matija, posestnik v Smerju; Poklar Ivan, posestnik v Podgrajah; Primec Frančišek, posestnik v Veliki Bukovici; Primec Josip, posestnik v Mali Bukovici; Prosen Ivan, posestnik v Trpčanah; Rojec Anton, posestnik v Vrbici; Špelar Ivan, posestnik v Topolcu; Štefančič Anton, posestnik v Jablanici; Štemberger Ivan, trgovec v Zabičah; Tomšič Anton, posestnik v Kosezah; Žiberna Josip, posestnik v Topolcu; Repič Ignacij, p. d. Huc, posestnik v Mišljah, Kor.; Ladinek Pavel, p. d. Tavar, posestnik v Slov. Šmihelu; Edlacher Frančišek, p. d. Bežjak, posestnik v Slov. Šmihelu; Kulterer Mihael, p. d. Mor, posestnik v Lečji gori; Bon Vinko, posestnik in trgovec na Raki; Radi Anton, posestnik v Dednem vrhu; Ribič Frančišek, posestnik v Cirjah; Brodnik Frančišek, posestnik na Raki; Zorko Martin, posestnik na Raki; Zorko Frančišek, posestnik v Površju; Grabnar Ivan, posestnik v Ardru; Šribar Frančišek, posestnik v Ardru; Bajec Frančišek, posestnik v Ardru; Nečimer Martin, posestnik in mlinar v Ardru; Pirc Frančišek, posestnik v Zalokah; Gorenjec Ivan, posestnik v Zalokah; Gorenjec Ivan, posestnik v Jelenku; Gorenjec Ivan, posestnik v Dolgi Raki; Tomazin Andrej, posestnik in mlinar v Brezovem; Tomazin Josip, posestnik v Smedniku; Metelko Josip, posestnik v Gmajni; Tomazin Josip, posestnik v Kržiščah; Bizjak Frančišek, posestnik v Podlipi; Šterk Frančišek, posestnikov sin na Golem vrhu; Hočevar Alojzij, posestnik in gostilničar na Raki; Vrček Martin, posestnik v Ravnem; Kotar Ivan, posestnik v Zabukovju; Lekše Alojzij, posestnik v Dolgi Raki; Šuntajs Karol, posestnik v Zabukovju; Vobak Jakob, posestnik v Goričah; Šitelkopf Anton, p. d. Oren, posestnik na Udmatu, Kor.; Brekan Ivan, posestnik v Šmarjeti; Bevc Josip, posestnik v Logu; Dev Ivan, posestnik v Mokronogu; Golob Anton, posestnik na Selu; Gorenjec Anton, posestnik v Skovcu; Gospodarič Frančišek, posestnik na Straži; Keferle Jurij, posestnik in občinski tajnik v Mokronogu; Koračin Karol, posestnik in gostilničar v Mirni; Klobučar Anton, posestnik v Toplicah; Koren Ivan, posestnik v Ukenberku; Planinšek Anton, posestnik v Mirni; Pucelj Josip, posestnik v Logu; Robek Anton, posestnik v Toplicah; Rome Josip, posestnik v Korjeku; Sedlar Anton, posestnik in gostilničar v Št. Rupertu; Šetina Helena, posestnica v Mokronogu; Šircelj Josip, trgovec v Mokronogu; Višček Alojzij, posestnik v Volčjih njivah; Zihel Janko, posestnik v Mokronogu; Žitnik Josip, posestnik v Sv. Križu; Pucelj Frančišek, posestnik v Dolini; Janežič Frančišek, posestnik v Skovcu; Johant Josip, posestnik v Mostecu; Okorn Karol, posestnik v Tržišču; Povše Anton, posestnik na Lepi gori; Čudovan Frančišek, posestnik v Kampilci; Plantarič Anton, posestnik v Mokronogu; Kolenc Frančišek, posestnik v Mokronogu; Miklič Frančišek, posestnik v Dolnji Ševnici; Vasič Ljudevit, grašč. oskrbnik v Rakovniku; Ljudska šola v Tržišču; Gorenjec Frančišek, posestnik v Strožniku; Čakš Rok, posestnik v Vrhu; Kolan Vincenc, viničar v Volčjem pri Sromljah; Sever Frančišek, posestnik v Matih Lipljenah; Šlibar Ivan, posestnik na Mišačih; Bohinjec Frančišek, posestnik v Zalogu; Absec Matija, posestnik v Mihelji vasi; Sinkovič Frančišek, posestnik v Križanvrhu; Oberman Mirko, posestnik v Draščih; Kraševc Marko, posestnik v Draščih; Plesec Marko, posestnik v Železnikih; Šubic Ivan, posestnik v Zatrežniku; Štrancar Anton, posestnik v Planini; Rešeta Anton, posestnik v Planini; Trbižan Josip, posestnik v Planini; Štrancar Filip, posestnik v Planini; Kobal Filip, posestnik v Planini; Celestina Frančišek, veleposestnik v Mediji; Cilenšek Ivan, posestnik v Cilenici; Biček Ivan, posestnik v Žabnici; Rozman Anton, posestnik v Formah; Berčič Andrej, posestnik v Žabnici; Kalan Ivan, posestnik v Spod. Bitnjah; Oblak Josip, trgovec v Žabnici; Marinčič Ivan, posestnik v Zagorju na Pivki; Bajec Alfonz, posestnik v Ustju; Matjan Ivan, posestnik in gostilničar v Smartnem; Pestotnik Josip, posestnik v Kostanju; Mihael Gabrijel, posestnik v Lešah; Rues Matija, posestnik v Čagoni; Mežnarec Anton,

posestnik v Vrbi; Marc Jakob, posestnik v Borštu pri Trstu; Havlin Čenek, poslovođa mlekarske zadruge v Kočah; Ostanek Anton, posestnik v Vrhovem; Zajec Anton, posestnik na Sapu; Razpet Anton, posestnik v Spodnji Idriji; Hribar Martin, posestnik v Češnjici; Beznik Lorenc, posestnik na Gorjuši; Zalokar Ivan, posestnik na Gorjuši; Sodja Ivan, posestnik v Jereki; Vesel Tomaž, posestnik v Globelji; Košmrl Matevž, posestnik v Podklancu; Pirc Ivan, posestnik in lesni trgovec v Sodražici; Brinšek Frančišek, posestnik in mlinar v Zamostecu; Pogorelec Ivan, c. kr. poštni adjunkt v pok. v Sodražici; Obolnar Frančišek, mlinar v Dolenji vasi; Remec Blaž, posestnik v Praprotni Polici; Kalinšek Ivan, posestnik v Spod. Brniku; Pogačar Ivan, posestnik v Poženiku; Svetel Andrej, posestnik in gostilničar v Zgor. Brniku; Zorman Ivan, posestnik v Velešovem; Petaros Ivan, posestnik v Borštu; Šenk Ivan, posestnik v Predosljah; Rozman Simon, posestnik na Otočah; Fister Ivan, p. d. Masunek, posestnik v Prezrenjah; Pogačnik Alojz, p. d. Srakar, posestnik v Prezrenjah; Fister Ivan, posestnik in trgovec v Ovsišah; Mrhar Marko, posestnik v Dolenji vasi; Mrhar Frančišek, posestnik v Dolenji vasi; Wiederwohl Ivan, posestnik v Dolenji vasi pri Ribnici; Čop Alojz, posestnik v Raspergu; Novak Josip, posestnik v Čimernem; Labarnar Frančišek, posestnik na Dobravi; Kmetič Jakob, posestnik v Spodnjem Počakovem; Plahuta Jakob, posestnik v Zgornjem Breznu; Camloh Frančišek, posestnik v Gorelicah; Alavf Josip, posestnik v Močilnem; Prijatelj Peter, posestnik v Močilnem; Šketako Ignacij, posestnik v Močilnem; Čot Alojz, posestnik v Hotemažu; Renko Anton, posestnik v Leskovcu; Kišek Gašper, posestnik v Močilnem; Krajšek Ivan, posestnik v Vrhovem; Milavec Ivan, posestnik in gostilničar v Ratečah; Kranžar Erančišek, posestnik v Močilnem; Ravnikar Jurij, posestnik in gostilničar v Ratečah; Kržan Ivan, posestnik in gostilničar v Vrhovem; Zidar Josip, posestnik v Praprotnem; Marc Ivan, posestnik v Praprotnem; Bregar Matija, posestnik v Praprotnem; Ljudska šola v Šmartnem pod Šmaro goro; Cedilnik Ivan, posestnik v Gornjih Gameljnah; Cigole Mihael, posestnik v Gor. Gameljnah; Koderman Andrej, posestnik v Gor. Gameljnah; Kosmač Frančišek, posestnik v Gor. Gameljnah; Kosmač Ivan, posestnik v Gor. Gameljnah; Kosmač Ivan, posestnik v Gor. Gameljnah; Ložar Ivan, posestnik v Ggor. Gameljnah; Mrše Jakob, posestnik v Gor. Gameljnah; Pečar Ignacij, posestnik v Gor. Gameljnah; Peterlin Martin, posestnik v Gor. Gameljnah; Sirknik Frančišek, posestnik v Gornjih Gameljnah; Studen Ivan, posestnik v Gor. Gameljnah; Zajec Ivan, posestnik v Gor. Gameljnah; Cedilnik Ivan, posestnik v Srednjih Gameljnah; Koncilja Ivana, posestnica v Srednjih Gameljnah; Kosmač Frančišek, posestnik v Srednjih Gameljnah; Kozelj Josip, posestnik v Srednjih Gameljnah; Peterlin Frančišek, posestnik v Srednjih Gameljnah; Smole Matevž, posestnik v Srednjih Gameljnah; Žagar Anton, posestnik v Srednjih Gameljnah; Žebovec Ivan, posestnik v Srednjih Gameljnah; Aleš Alojz, posestnik v Spodnjih Gameljnah; Dovč Frančišek, posestnik v Spodnjih Gameljnah; Ježek Tomaž, posestnik v Spodnjih Gameljnah; Kepec Matevž, posestnik v Spod. Gameljnah; Novak Ivan, posestnik v Spod. Gameljnah; Snoj Frančišek, posestnik v Spod. Gameljnah; Uran Martin, posestnik v Spod. Gameljnah; Juvan Anton, posestnik na Vrašici; Kreč Anton, posestnik na Vrašici; Zor Ivan, posestnik na Vrašici; Kobe Peter, posestnik v Vrhju; Žalec Miha, posestnik v Vrhju; Brnart Ivan, p. d. Trsegov, posestnik v Zasipu; Zastopstvo pivovarne I. Kern v Mlinem; dr. Kogoj Frančišek, okrožni zdravnik in župan na Jesenicah; Korber Josip, železniški restavrater na Jesenicah; Tancer Martin, gostilničar in posestnik na Jesenicah; Kljun Josip, posestnik na Pustem hribu; Oražem Frančišek, posestnik v Veliki Lašini; Rolih Anton, posestnik v Gornjem Zemonu; Hočevar Jernej, posestnik v Zapogah; Noč Ivan, posestnik v Vrbi; Pristov Anton, posestnik v Zabreznici; Demšar Jurij, posestnik v Butanjovi; Kraševac Ivan, posestnik v Bušnji vasi; Šušteršič Frančiška, posestnica na Karolinski zemlji; Knafelj Frančišek, posestnik v Mošnjah; Rozman Ivan, posestnik v Gorici; Zupan Ivan, posestnik in mlinar v Mošnjah; Meliva Frančišek, logar kneza Windischgrätzta na Uncu; Orešnik Josip, posestnik v Osredku; Prelogar

Ivan, posestnik v Češnjicah; Pepež Frančišek, posestnik v Krmelju; Starina Frančišek, posestnik v Kladju; Sotlar Marko, posestnik v Hrušici; Starina Ivan, posestnik v Gabrijelah; Musar Frančišek, posestnik v Gabercih; Lindič Frančiška, posestnica v Gabrijelah; Lapornik Vinko, posestnik v Št. Lenartu; Zrnec Ivan, posestnik v Gor. Vremah; Kozjan Anton, posestnik in čevljar na Božjakovem; Pretnar Valentin, posestnik na Poljšici; Smolej Jakob, posestnik v Krnici; Grlj Anton, posestnik v Topolcu; Klemenčič Ivanka, posestnica in obč. tajnika soproga v Pasji vasi; Oblak Josip, trgovec v Tinjanu; Novak Pavel, posestnik v Dolenjem Brdu; Butala Ivan, posestnik v Gradacu; Jakša Anton, mizarski mojster in gostilničar v Gradacu; Marenčič Anton, posestnik v Kaplišču; Pezdirec Josip, posestnik na Otoku; Plut Josip, posestnik v Dobravici; Strugar Anton, kovaški mojster v Gradacu; Štravs Peter, posestnik v Giršičah; Žugelj Ivan, posestnik v Dobravici; Žugelj Ivan, posestnik na Otoku; Koprivec Lorenc, posestnik v Žalni; Klančnik Josip, p. d. Metevževac, posestnik v Podsinji vasi; Škofic Josip, posestnik na Duplici; Žibert Josip, posestnik na Selu pri Št. Jurju; Jaklič Frančišek, trgovec v Nemški loki pri Kočevju; Kralj Ivan, posestnik v Celinah; Šribar Anton, posestnik v Ardramu; Križnar Lorenc, posestnik in gostilničar na Pivki; Hönigschmid Pavla, posestnica v Solkanu; Oset Simon, posestnik na Vranskem; Frigel Ivan, posestnik in župan na Jesenicah ob Savi; Župančič Anton, posestnik v Gorenjem polju; Kopač Frančišek, posestnik v Poljanah; Klampfrer Josip, posestnik v Rutah; Rode Josip, posestnik na Stari Vrhniku; Špik Gašper, posestnik v Rupi; Kajič Frančišek, posestnik na Brunški gori; Oblak Ivan, posestnik na Dobravi; dr. Novak Frančišek, odvetnik v Ljubljani; Jagodič Matija, posestnik in gostilničar na Zgoši; Bukol Anton, posestnik na Selu; Težak Ivan, posestnik v Božakovem; Prus Martin, posestnik v Metliki; Sirknik Frančišek, posestnik v Tacnju; Mušič Ana, posestnica v Vikerčah; Vengušt Anton, gostilničar in posestnik v Ljubecni; Pešič Frančišek, posestnik v Mertovcu; Strmljan Frančišek, posestnik v Dolgem Brdu; Kimur Ivan, posestnik v Slivnem; Mohar Josip, posestnik v Tolstem vrhu; Lavtar Frančišek, posestnik na Vačah; Dolinar Antonija, posestnica na Gori; Vozel Ivan, posestnik v Vošah; Topolšek Ivan, posestnik v Rovi; Vajda Marko, posestnik v Radovičih; Godec Alojz, posestnik in gostilničar v Borovnici; Klančar Frančišek, posestnik v Laščah; Turšič Josip, posestnik v Brezovici; Jerez Ivan, posestnik v Artu pri Studencu; Ogorevc Frančišek, posestnik v Malem vrhu; Gubina Josip, posestnik v Srebrniku; Mustar Matija, posestnik in gostilničar v Vel. Lipljenah; Ahlin Frančišek, posestnik v Malem Mlačevem; Korošec Frančišek, posestnikov sin v Sesterzah; Sever Ivanka, posestnica hotela »Triglavl« v Lescah; Dolšek Anton, posestnik na Dvoru; Kos Frančišek, posestnik v Martinji vasi; Petrič Martin, posestnik v Grabrovcu; Vrečko Frančišek, posestnik v Močlah; Adamič Frančišek, posestnik v Knaju; Kuhel Anton, posestnik v Ješčah; Vidgaj Janez, posestnik v Poljanah; Balat Frančišek, posestnik v Jezenbergu; Repa Anton, posestnik v Ješčah; Repa Martin, posestnik v Ješčah; Bregar Frančišek, posestnik v Spodnjem vrhu; Femeč Jakob, posestnik v Stari gori; Miklavčič Franc., pos. v Mišjem dolu; Mrzel Frančišek, posestnik v Zagriču; Lavrič Anton, posestnik v Gradišu; Rozina Janez, posestnik v Sevnem; Miklavčič Miha, posestnik v Kremenjku; Miklavčič Janez, posestnik v Mišjem dolu; Možina Frančišek, posestnik v Mišjem dolu; Možina Josip, posestnik v Višjem grmu; Kotar Josip, posestnik v Primskovem; Gorišek Bernard, posestnik v Kremenjaku; Okoren Frančišek, posestnik v Kremenjaku; Verbič Josip, posestnik v Mengšu; Praznik Janez, posestnik v Obli gorici; Fajdiga Anton, posestnik v Govcah; Kastelic Janez, posestnik v Otočevrhu; Ceglar Janez, posestnik v Mihovci; Trlep Janez, posestnik v Stari gori; Šraj Josip, posestnik v Gradišu; Ambrož Jurij, posestnik v Ješčah; Vavtar Frančišek, posestnik v Stari gori; Besal Vinko, trgovec v Suhem; Bregar Ivan, posestnik v Izlakah; Jezeršek Jakob, posestnik v Gorenji vasi; Vrtačnik Ivan, posestnik v Slivni; Miška Leopold, posestnik na Erzeltu; Volk Frančišek, posestnik na Erzeltu; Belko Jožefa, posestnica v Tržiču; Dolenshek Ivan, posestnik v Bruni; Štrajnar Gustav, trgovec v Šmarjeti; Kos

Ivan, posestnik v Martinji vasi; Kraševac Ivan, posestnik v Novem mestu; Bralno društvo v Družmirju; Fele Josip, posestnik v Polšniku. Romanič Ivan, posestnik v Gor. Podgori; Paichel Karol, zobozdravnik v Ljubljani; Sevčik Frančišek, puškar v Ljubljani; Jelenec Tomaž, posestnik v Dražgošah; Taler Alojzij, p. d. Tončev, posestnik na Radišah; Žnideršič Frančišek, posestnik, trgovec in gostilničar v Sapjanah; Hrovatin Frančišek, posestnik v Otočah; Oblak Ivan, posestnik v Branskem; Jerman Josip, p. d. Kambič, gostilničar v Črnomlju; Mali Jakob, posestnik v Viševku; Dolinar Gregor, posestnik na Trati; Štalec Matija, posestnik v Hotavljah; Štrempfel Ivan, posestnik v Volaki; Škulj Frančišek, župni upravitelj v Topli Rebri; Arneje Josip ml., posestnik in trgovec z lesom v Ledenicah; Kožuh Ivan Adam, posestnik v Škofji vasi; Čepelnik Rok, posestnik v Vižmarjih; Pestotnik Valentin, posestnik v Malem Hribu; Burkeljca Anton, posestnik v Lazah; Klemen Ivan, posestnik v Šmartnem; Mali Ivan, posestnik v Šmartnem; Tančur Martin, posestnik v Šmartnem; Oberman Ivan, posestnik v Vidošičih; Ražun Miha, p. d. Erjak, posestnik v Goreči vasi; Kovačič Frančišek, posestnik in trgovec v Jurjevici; Malnerič Josip, posestnik in župan v Loki; Malus Ivan ml., posestnik na Bizeljskem; Nepužlan Ivan, posestnik v Bračni vasi; Malus Frančišek, posestnik v Orešju; Pustak Josip, posestnik v Bračni vasi; Gregelj Frančišek, posestnik v Bračni vasi; Majhen Frančišek, posestnik v Podrečju; Božič Ivan, posestnik na Dobravi; Kutnar Frančišek, posestnik v Prapročah; Grašič Peter, posestnik v Strahinju; Pavletič Leopold, c. kr. sodni pristav v pok. in posestnik v Gaberju; Kanc Alojzij, posestnik in tvorničar v Gornjih Gameljnah; Hočevnar Damijan, posestnik v Gornjih Gameljnah; Hrib Ivan, posestnik v Vel. Polju; Mislej Josip, posestnik v Vel. Polju; Nabrgoj Anton, posestnik v Vel. Polju; Seražin Anton, posestnik v Vel. Polju; Seražin Ivan, posestnik v Taboru; Škapin Ivan, posestnik v Vel. Polju; Škapin Martin, posestnik v Vel. Polju; Volk Frančišek, posestnik v Vel. Polju; Cemič Frančišek, posestnik v Podulcab; Fortuna Ivan, posestnik na Trati; Kristan Lovro, posestnik v Kopačnici; Paleček Vojislav, posestnik in trgovec v Gorenji vasi; Seljak Miha, posestnik v Todražu; Nagy Ivan, kontorist v Ljubljani; Baraga Jakob, gostilničar na Bledu; Livk Josip, posestnik na Slivcu; Kumer Andrej, posestnik v Srednjem Brdu; Jager Boštjan, posestnik v Trbovljah; Naglav Oroslov, paznik v Trbovljah; Mali Josip, posestnik v Okrogu; Dobnikar Frančišek, posestnik v Podutiku; Šavnik Frančišek, posestnik v Trnju; Cencelj Frančišek, posestnik v Lokah; Robavs Peter, posestnik v Lokah; Šketelj Matija, posestnik na Brezju; Žibert Ivan, posestnik na Celinah; Okolič Anton, posestnik v Spod. Poljanah; Avsec Jakob, posestnik na Vrhnikih; Bavec Jernej, posestnik v Vrhju; Herak Janko, posestnik v Brasljevi.

V a b i l o.

**Podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske v
Št. Vidu pri Ljubljani**

privedi svoj

IV. kmetijski sestanek

**v nedeljo, 17. marca popoldne ob štirih na
Trati pri Žibertu.**

Predaval bo deželni komisar za vinstvo in sadjarstvo gosp. **Fr. Gombač** o boleznih sadnega drevja, o tem, kako se zabranijo in odpravijo ter o pravilni napravi sadnega mošta.

K temu sestanku vabim č. ude kmetijske družbe in sploh vse, ki se zanimajo za kmetijski napredek.

Ant. Štrukelj, podružnični načelnik.

V a b i l o

na občni zbor kmetijske podružnice v Rovtah nad Logatcem, ki bo dne 17. marca t. l. popoldne ob treh v šolskem poslopju.

S P O R E D :

1. Letni račun.
2. Poročilo tajnika.
3. Volitev novega odbora.
4. Razni nasveti in slučajnosti.

* V Rovtah, dne 1. marca 1907.

Ig. Gruntar, načelnik.

R a z g l a s

o oddaji plemenskih prasičkov jorkširske (velike bele angleške) pasme.

Podpisani odbor bo oddajal, kakor doslej, **plemenske mladice jorkširskega prasičjega plemena pod nastopnimi pogoji:**

1. Prasički se oddajajo po 10 in tudi več tednov stari, in sicer kakršne starosti se dobe.

2. Cene prasičkom so za polovico nižje kakor jih plačuje družba.

3. Oddajajo se ali sami mrjaščeki ali pa svinjica z mrjaščekom vred.

4. Kdor prasiče dobi, se mora pismeno zavezati:

- a) da jih obdrži za pleme, dokler bodo sposobni;
- b) da naznani odboru, kadar jih neha imeti za pleme;
- c) da bo pripuščal mrjasca tudi svinjam drugih gospodarjev.

Došle prošnje bo odbor reševal povrsti, kakor bodo dobajale, in sicer vselej takrat, kadar dobi takih plemenskih prasičkov, ki pa seveda niso vedno v zadostnem številu na razpolaganje.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. marca 1907.

Listnica uredništva.

F. I. v K. Stare trte grubati ni po nobenem zakonu prepovedano, zato ni govora o kaki kazni.

A. S. na P. K ribarskemu okraju spadajo vse vode in pritoki, ki so med seboj v zvezi, in če je voda dobila drugo strugo, tedaj ostane ribarstvo vendarle last dotičnika, čigaver je ribarski okraj.

D. R. na B. Dobre mlečne koze brez rogov dobite v Bohinju, zlasti v Stari Fužini.

M. L. v D. Tisto bolezen, ko pravite, da prasiča mora sesa, smo v »Kmetovalcu«
že večkrat popisali. Njen vzrok je pokvarjenje prebavil v zvezi z revmatizmom. Bolezen se pojavi, če se pretečno krmiljeni prasiči prehladijo. Prasičem je pokladati primerno krmo in bolne noge je otirati z gorkim ribjim oljem.

A. P. v M. Subvencijske bika od kmetijske družbe morajo prejemniki obdržati dve leti za pleme, in če bik brez krivde lastnika postane poprej nesposoben, mora lastnik dobiti od družbe dovoljenje, da ga sme prodati.

J. M. v Z. Duh in okus po slivovki se ne da popolnoma iz vina spraviti. S čiščenjem se vino nekoliko zboljša. Sode od slivovke ali od likerja je izprati z vročim sodovim lugom in jih potem skrbno izmiti in slednjič oviniti.

M. P. v M. Zaradi sence, ki jo dela sosedovo drevje, ne morete soseda siliti, da bi drevje odstranil.

M. C. v B. Uši pri konjih se odpravijo s tobakovo vodo. Z njo je ošiva mesta vsaj trikrat vsakih 5 dni dobro namočiti. — Pašne pravice po zasebnih parcelah se morejo odpraviti le potom odkupa s pomočjo politične oblasti.